

Inovativní přístupy k řešení problematiky bezdomovectví na úrovni municipalit v ČR

Klára Droběnová

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav podnikové ekonomiky

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Klára Droběnová
Osobní číslo:	M22335
Studijní program:	B0413A050024 Ekonomika a management
Specializace:	Ekonomika a management veřejné správy a regionálního rozvoje
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Inovativní přístupy k řešení problematiky bezdomovectví na úrovni municipalit v ČR

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Provedte literární rešerši zaměřenou na problematiku bezdomovectví s důrazem na inovativní přístupy.

II. Praktická část

- Analyzujte současné využívání inovativních přístupů k řešení bezdomovectví na úrovni municipalit v ČR.
- Zhodnotte a navrhněte řešení problematiky bezdomovectví na úrovni municipalit v ČR.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

KALNICKÝ, Juraj. *Dobrovolný bezdomovec – senior*. Psyché. Praha: Grada, 2022. ISBN 9788027130795.
KLIMENT, Pavel a DOČEKAL, Vít. *Pohled na bezdomovství v České republice*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2016. ISBN 9788024450070.
KUBÁTOVÁ, Helena; LEBEDA, Tomáš a ŠARADÍN, Pavel. *Bez střechy nad hlavou. Empirická studie bezdomovectví v Olomouci*. Univerzita Palackého v Olomouci, 2022. ISBN 9788024460178.
PARSELL, Cameron. *Homelessness*. Velká Británie: John Wiley and Sons, 2023. ISBN 9781509554492.
VÁGNEROVÁ, Marie; CSÉMY, Ladislav a MAREK, Jakub. *Bezdomovectví ve středním věku: Příčiny, souvislosti a perspektivy*. Karolinum, 2018. ISBN 9788024640549.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Filip Kučera, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: 10. února 2025
Termín odevzdání bakalářské práce: 23. května 2025

L.S.

doc. Ing. Michal Pilík, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2025

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....

podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na inovativní přístupy, které přispívají k řešení problematiky bezdomovectví v České republice. Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část pojednává obecně o bezdomovectví, o historickém kontextu bezdomovectví, dále zmiňuji, jaká je aktuální situace a počty osob bez z domova na území ČR. Dále jsou v práci vymezeni hlavní aktéři, kteří se zabývají problematikou bezdomovectví. Praktická část se skládá z analýzy projektů Housing First a Housing Led, probíhajících v současnosti v České republice a vyhodnocení polostrukturovaných rozhovorů s respondenty, kteří tyto projekty realizují. Poslední část bakalářské práce je věnována návrhům opatření ke zlepšení situace osob bez domova.

Klíčová slova: bezdomovectví, Housing First, Housing Led, Operační program Zaměstnanost plus, osoby bez domova, sociální bydlení

ABSTRACT

This bachelor's thesis focuses on innovative approaches that contribute to solving the problem of homelessness in the Czech Republic. The thesis is divided into theoretical and practical parts. The theoretical part discusses homelessness in general, the historical context of homelessness, and I also mention the current situation and the number of homeless people in the Czech Republic. The thesis also defines the main actors who deal with the problem of homelessness. The practical part consists of an analysis of the Housing First and Housing Led projects currently underway in the Czech Republic and an evaluation of semi-structured interviews with respondents who implement these projects. The last part of the bachelor's thesis is devoted to proposals for measures to improve the situation of homeless people.

Keywords: homelessness, Housing First, Housing Led, Operational Programme Employment Plus, homeless people, social housing

Ráda bych chtěla poděkovala vedoucímu své bakalářské práce, panu Ing. Filipu Kučerovi, Ph.D., za jeho odborný přístup, ochotu a užitečné podněty, které přispěly k této bakalářské práci.

Dále chci poděkovat všem respondentům, kteří mi věnovali svůj čas a účastnili se rozhovoru a ochotně sdíleli cenné poznatky.

Děkuji i své rodině za podporu po celou dobu mého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	13
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	15
I TEORETICKÁ ČÁST.....	17
1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY BEZDOMOVECTVÍ.....	18
1.1 DEFINICE A VÝZNAM POJMU BEZDOMOVEC	18
1.2 HISTORICKÝ A SOCIÁLNÍ KONTEXT BEZDOMOVECTVÍ.....	18
1.3 AKTUÁLNÍ POČET A STRUKTURA BEZDOMOVců V ČESKÉ REPUBLICE	19
1.4 PŘÍČINY BEZDOMOVECTVÍ.....	21
1.5 FORMY BEZDOMOVECTVÍ	22
2 HLAVNÍ AKTÉŘI A JEJICH KOMPETENCE PŘI ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY BEZDOMOVECTVÍ.....	24
2.1 ÚSTŘEDNÍ ORGÁNY STÁTNÍ SPRÁVY	24
2.1.1 Ministerstvo práce a sociálních věcí	24
2.1.2 Ministerstvo pro místní rozvoj	25
2.1.3 Ostatní ústřední orgány	27
2.2 OBCE.....	27
2.3 NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	28
2.4 PRÁVNÍ VÝCHODISKA K ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY BEZDOMOVECTVÍ	28
2.4.1 Zákon č. 111/2006 Sb. Zákon o pomoci hmotné nouzi	29
2.4.2 Zákon o podpoře	29
2.4.3 Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách	32
2.4.4 Zákon č. 110/2006 Sb. o životním a existenčním minimum.....	33
2.4.5 Superdávka.....	33
3 STRATEGICKÝ A KONCEPČNÍ PŘÍSTUP K ŘEŠENÍ BEZDOMOVECTVÍ.....	35
3.1 KONCEPCE PREVENCE A ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY BEZDOMOVECTVÍ V ČR DO ROKU 2020	35
3.2 STRATEGIE SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ 2021-2030	35
3.3 STRATEGIE PREVENCE, SNIŽOVÁNÍ NEGATIVNÍCH DOPADŮ A UKONČOVÁNÍ BEZDOMOVECTVÍ V PRAZE DO 2030.	35
3.4 EVROPSKÁ PLATFORMA PRO BOJ PROTI BEZDOMOVECTVÍ	35
4 INOVATIVNÍ PŘÍSTUPY K ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY BEZDOMOVECTVÍ.....	37
4.1 HOUSING FIRST	37
4.1.1 Základní principy Housing First	37
4.1.2 Poskytovaná pomoc	38
4.1.3 Efektivnost Housing First	39

4.2	HOUSING LED.....	39
4.3	HOUSING READY	40
4.4	RAPID RE-HOUSING	42
4.4.1	Efektivnost Housing First.....	42
5	ZDROJE FINANCOVÁNÍ INOVATIVNÍCH PŘÍSTUPŮ K ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY BEZDOMOVECTVÍ	44
5.1	OPERAČNÍHO PROGRAMU ZAMĚSTNANOST 2014–2020.....	44
5.2	OPERAČNÍHO PROGRAMU ZAMĚSTNANOST PLUS 2021–2027	44
5.2.1	Výzva č. 007 a č. 101	45
5.2.2	Výzva č. 064.....	46
6	SOUHRN TEORETICKÉ ČÁSTI.....	47
II	PRAKTICKÁ ČÁST	48
7	ANALÝZA INOVATIVNÍCH PŘÍSTUPŮ K ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY BEZDOMOVECTVÍ NA ÚROVNI MUNICIPALIT V ČR	49
7.1	PROJEKTY REALIZOVANÉ NESTÁTNÍ NEZISKOVOU ORGANIZACÍ.....	51
7.1.1	Projekty realizované NNO v Jihomoravském kraji.....	51
7.1.2	Projekty realizované NNO v Moravskoslezském kraji	52
7.1.3	Projekty realizované NNO v Plzeňském kraji.....	54
7.1.4	Projekty realizované NNO v Jihočeském kraji	55
7.1.5	Projekty realizované NNO v Ústeckém kraji	57
7.1.6	Projekty realizované NNO v Praze	59
7.1.7	Projekty realizované NNO v Libereckém kraji	63
7.2	PROJEKTY REALIZOVANÉ OBCEMI.....	64
7.2.1	Projekty realizované obcemi v Libereckém kraji.....	64
7.2.2	Projekty realizované obcemi v Moravskoslezském kraji	65
7.2.3	Projekty realizované obcemi v Jihomoravském kraji.....	66
7.2.4	Projekty realizované městem Prahou	67
7.2.5	Projekty realizované obcemi v Ústeckém kraji	67
7.2.6	Projekty realizované obcemi v Olomouckém kraji	69
7.2.7	Projekty realizované obcemi ve Zlínském kraji	70
7.3	PROJEKTY REALIZOVANÉ ZA SPOLUPRÁCE OBCE A NNO.....	71
7.3.1	Projekty realizované za spolupráce obce a NNO v Jihomoravském kraji.....	71
7.3.2	Projekty realizované za spolupráce obce a NNO v Praze	72
7.3.3	Projekty realizované za spolupráce obce a NNO v Pardubickém kraji.....	73
7.3.4	Projekty realizované za spolupráce obce a NNO v Plzeňském kraji	73
7.3.5	Projekty realizované za spolupráce obce a NNO v Ústeckém kraji.....	74
7.3.6	Projekty realizované za spolupráce obce a NNO v Jihočeském kraji	75
7.4	RAPID RE-HOUSING	76
7.5	SHRNUTÍ PROJEKTŮ HOUSING FIRST A HOUSING LED V ČR	77
8	VLASTNÍ VÝZKUM	81
8.1	POLOSTRUKTUROVANÉ ROZHOVORY	81

9	NÁVRH OPATŘENÍ	91
	ZÁVĚR	97
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	99
	SEZNAM OBRÁZKŮ	106
	SEZNAM TABULEK.....	107
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	110

ÚVOD

Bezdomovectví je stále rozšiřující fenomén dnešní doby. Patří k dlouhodobým sociálním problémům, které ovlivňují jak samotného jedince tak i společnost. Problematika bezdomovectví je v České republice pořád delegována na úrovni obcí, které spolu s nestátními neziskovými organizacemi hledají efektivní způsoby, jak pomoci lidem bez domova. Tradiční postupy v boji s bezdomovectvím jsou stále méně efektivní a nedokáží osobám bez domova poskytnout takovou pomoc a podporu. Aby se tito lidé vymanili z bydlení na ulici a především, aby se na ulici znovu nevrátili. Proto v minulém století začaly vznikat inovativní přístupy, jako jsou Housing First a Housing Led.

V současné době se problém bezdomovectví ještě více prohlubuje. Kvůli vysokým nájmům, nedostatku volných bytů a rostoucím nákladům se bydlení stává čím dál tím více nedostupným. Proto pro osoby s nízkými příjmy je to velmi nedosažitelné bydlet například sám v malém nájemním bytě. Nejhorší situace je v hlavním městě, ale ani v menších městech tato situace není o moc lepší. Vysoké nájemné v soukromém sektoru a nedostatek sociálního bydlení komplikují situaci osob nacházejících se v bytové nouzi.

Tato bakalářská práce je rozdělena na dvě části, na část teoretickou a na část praktickou. V teoretické části se zabývám definováním a pochopením pojmu bezdomovectví, věnuji se historickému a sociálnímu vývoji bezdomovectví na území České republiky. Následně se zaměřuji na aktuální strukturu a počet lidí bez domova na našem území. V další části se věnuji právním východiskům k řešení problematiky bezdomovectví, kde aktuálně velmi rezonuje schválení nového zákona o podpoře bydlení. Jako poslední zmiňuji formy a příčiny bezdomovectví.

V další části teoretické části se zaměřuji na hlavní aktéry, kteří napomáhají k řešení problematiky bezdomovectví, jako jsou státní instituce, obce, kraje, nestátní neziskové organizace a další. Zabývám se také možné pomoci lidem bez domova skrze sociální dávky.

Na konci teoretické části se věnuji strategickému a koncepčnímu přístupu k řešení bezdomovectví a především inovativním přístupům k řešení bezdomovectví prostřednictvím přístupů Housing First, Housing Led, Housing Ready a Rapid Re-Housing. Podrobněji popisuji každý inovativní přístup, ale zaměřuji se především na přístupy Housing First a Housing Led, které jsou v České republice nejvíce používány k řešení bezdomovectví a zaměřuji se i na to, jak jsou tyto projekty financovány.

V praktické části se zaměřuji na projekty realizované prostřednictvím přístupů Housing First a Housing Led v České republice. Srovnávám projekty, které jsou realizovány buď přímo obcí či městem nebo nestátní neziskovou organizací a nebo oběma těmito subjekty dohromady. Všechny tyto projekty jsou financovány z Operačního programu Zaměstnanost plus 2021–2027.

V další části se zabývám vlastním výzkumem, který probíhá prostřednictvím rozhovorů s realizátory přímo těchto projektů, které aktuálně probíhají v České republice. Na závěr praktické části provádím hodnocení těchto přístupů a navrhuji doporučení na zlepšení problematiky bezdomovectví.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cíl bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je analyzovat inovativní přístupy k řešení problematiky bezdomovectví na úrovni municipalit v ČR a na základě výzkumu navrhnout vhodná řešení pro jejich zlepšení.

Dílčí cíle práce zahrnují obecné vymezení pojmu bezdomovectví, historický a aktuální vývoj počtu osob bez domova a dále příčiny, formy a legislativní rámec týkající se bezdomovectví. Práce se zaměřuje na identifikaci hlavních aktérů, kteří napomáhají osobám bez domova.

Dílčími cíli je i identifikovat a analyzovat konkrétní projekty realizované v rámci Operačního programu Zaměstnanost plus a zhodnotit účinnost těchto projektů. Konkrétněji se jedná o projekty realizující přístup Housing First a Housing Led v České republice. Tyto přístupy pomáhají lidem, kteří se ocitnou bez domova nebo lidem, kteří se nacházejí v bytové nouzi, se zajištěním stabilního bydlení.

Cílem bakalářské práce je i získání zpětné vazby od realizátorů těchto projektů. Na základě kvalitativního sběru dat prostřednictvím rozhovorů s realizátory identifikují možné problémy a bariéry této problematiky. Výstupem práce jsou návrhy opatření, které budou vycházet z provedené analýzy a tím mohou pomoci se zefektivněním přístupů k řešení problematiky bezdomovectví v ČR.

Metody zpracování práce

Literální rešerše

V teoretické části je provedena literální rešerše. Rešerše se zaměřuje především na strategické dokumenty jak z domácích, tak ze zahraničních zdrojů. Dále se zaměřuje na články a internetové zdroje.

Analýza

Praktická část se zabývá vybranými projekty, realizovanými v rámci Operačního programu Zaměstnanost plus. Analýza vychází z internetových stránek Sociální bydlení, které spravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Vlastní výzkum je zpracován v rámci rozhovorů s realizátory projektů Housing First a Led v České republice. Vyhodnocení dokumentu je provedeno otevřeným kódováním,

poté dojde ke srovnání odpovědí a k vytvoření návrhu k efektivnějšímu řešení problematiky bezdomovectví.

Rozhovor

V praktické části je použit polostrukturovaný rozhovor s realizátory projektů Housing First a Housing Led v České republice. Rozhovory slouží k hlubšímu porozumění, identifikaci přínosů, ale i možných bariér či negativ těchto projektů.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY BEZDOMOVECTVÍ

Bezdomovectví představuje velmi závažný sociální problém, který se ve světě stupňuje. Mnoho lidí v dnešní době žije v bytové nouzi, jelikož náklady na bydlení jsou velmi vysoké, je těžké nalézt přijatelné bydlení. Lidé, kteří se ocitnou bez domova nepostrádají pouze přístřeší, ale dochází zde i k sociálnímu vyloučení. Ocitnout se bez střechy nad hlavou je pro jedince velmi náročné, jak psychicky, tak fyzicky.

1.1 Definice a význam pojmu bezdomovec

Bezdomovectví je projev sociální nerovnosti ve společnosti, kdy se některým osobám nedostává odpovídajícího bydlení. (Dočekal a Kliment, 2017)

Bezdomovectví lze chápat jako problém humanitní, sociální, ekonomický, zdravotní, trestněprávní, přestupkový a politický. (Dočekal a Kliment, 2017)

Vzrůstající bezdomovectví můžeme pozorovat ve všech státech světa, bez ohledu na jejich společenskou, ekonomickou, kulturní či sociální úroveň. I když Evropa patří k nejbohatším a nejrozvinutějším regionům světa, i zde bezdomovectví velice rychle stoupá. (Kubátová et al., 2022) Na bezdomovectví musíme reagovat, jelikož to může znamenat problém týkající se dostupnosti bydlení, podpory příjmu, chudoby, dynamiky rodiny, duševního zdraví, postižení, závislosti, domácího násilí a dalších. (Homelessness: A Critical Introduction, 2023)

V České republice označení bezdomovec de Jure neexistuje, nicméně v mezinárodním právu, je tak označován cizinec, který žije na území cizího státu bez povolení úřadů a bez státní příslušnosti. Odborná literatura má u nás pro bezdomovce vymezení jako člověk bez přístřeší a zároveň spadá do kategorie občanů společensky nepřizpůsobivých. (Heczková, b.r.)

1.2 Historický a sociální kontext bezdomovectví

Bezdomovectví existovalo v určité formě i před rokem 1989, ale viditelně se v České republice objevilo po listopadu 1989, kdy padl komunistický režim. Po Sametové revoluci se objevilo mnoho společenských problémů, které se v Československu velmi rozšířily. (Kubátová et al., 2022) Jeden z nich bylo i zmiňované bezdomovectví. Tedy po listopadu roku 1989 v České republice došlo k nárůstu bezdomovectví. Zpočátku došlo k nárůstu osob bez domova pouze ve větších městech, kde byla a pořád je největší příležitost získat peníze

na obživu. Ve větších městech působí charitativní a neziskové organizace pomáhající těmto lidem nebo si člověk může získat peníze a jídlo žebráním. (Kubátová et al., 2022)

Za tento nárůst mohla i rozsáhlá amnestie, která se uskutečnila v roce 1990, kdy se propuštění vězni neměli kam vrátit (Ruppert, © 1997-2025). Došlo ke zrušení zákona o příživnictví, tedy ke zrušení závodních ubytoven, kvůli útlumu těžkého průmyslu a stavebnictví. Lidé přišli tímto o bydlení a často i o práci v daném závodě, tím pádem se lehce ocitli na ulici. Závodní ubytovny využívali většinou jedinci, kteří neměli rodinu. Tito jedinci po útlumu průmyslu, byli velmi ohroženi skrze to, že si nemohli dovolit své bydlení. Došlo k restrukturalizaci trhu práce a zvýšil se tlak na flexibilitu pracovní síly, proto často odpadávali jedinci, kteří odmítali pracovat nebo byli slabí až neschopní. Na tento problém se v devadesátých letech začali zaměřovat charitativní a církevní organizace, které pomáhají lidem bez domova dodnes. (Dočekal a Kliment, 2017) „Za příčinu chudoby časové perspektivy let 1991 až 2008 považuje Česká společnost lenost a nedostatek pevné vůle“ (Dočekal a Kliment, 2017).

1.3 Aktuální počet a struktura bezdomovců v České republice

V roce 2019 Ministerstvo práce a sociálních věcí provedlo výzkum, ohledně počtu lidí bez domova. Z výzkumu vyšlo, že v roce 2019 bylo v České republice 23 830 bezdomovců, z toho 21 230 dospělých a 2 600 dětí. Největší skupinou byli lidé, kteří pobývali venku nebo v noclehárnách. Tento počet činil 11 608 osob, kdy reálně sečteno bylo 54%, zbytek byl extrapolován. Zbýlá část lidí bez domova pobývala například v azylových domech, ubytovnách, v domech na půl cesty, věznicích a ve zdravotních zařízeních. (Holpuch et al., 2019)

Tabulka 1 Počet a struktura osob bez domova v roce 2019, vlastní zpracování podle Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí

Počet dospělých osob bez domova	21 230	zaokrouhleno na celé desítky
Počet dětí bez domova	2 600	zaokrouhleno na celé desítky
Venku a v noclehárnách	11 608	reálně sečteno 54 %, zbytek extrapolován
Azylové domy - dospělí	3 950	reálně sečteno 94 %, zbytek extrapolován
Azylové domy - děti a mladiství	2 185	reálně sečteno 92 %, zbytek extrapolován
Obecní ubytovny - dospělí	1 258	reálně sečteno 60 %, zbytek extrapolován
Obecní ubytovny - děti a mladiství	382	reálně sečteno 60 %, zbytek extrapolován
Domy napůl cesty - dospělí	246	reálně sečteno 54 %, zbytek extrapolován
Domy napůl cesty - děti a mladiství	24	reálně sečteno 54 %, zbytek extrapolován

Věznice	1 500	reálně sečteno 100 %
Zdravotnická zařízení - dospělí	2 668	reálně sečteno 93 %, zbytek extrapolován
Zdravotnická zařízení - děti a mladiství	4	Informace poskytl 93 % nemocnic

Nejvíce lidí bez domova bylo v roce 2019 v Moravskoslezském kraji a v Praze. Konkrétně v Moravskoslezském kraji žilo asi 3 540 bezdomovců a v hlavním městě zhruba 3 250 bezdomovců. Naopak v Jihočeském a Libereckém kraji bylo bezdomovců méně než 800. Většina bezdomovců byli muži, každý osmí bezdomovec z deseti byl muž. (Holpuch et al., 2019)

V roce 2021 proběhlo Sčítání lidí, domů a bytů, kde byl zjištěn i počet lidí bez domova. Nicméně počet bezdomovců v těchto statistikách může často být nižší, než v realitě. Často bývají ve statistikách zahrnutí pouze lidé, kteří docházejí do azylových domů, nízkoprahových center nebo spolupracují s nestátní neziskovou organizací. Proto výsledky ohledně lidí bez domova ve Sčítání lidí, domů a bytů bychom měli brát s velkou rezervou. (Holpuch et al., 2019) V roce 2021 při SLDB bylo zjištěno, že je 3726 lidí bez domova (Způsob bydlení, 2021).

Tabulka 2 Způsob bydlení podle SLDB 2021, vlastní zpracování podle SLDB 2021

Rok sčítání	Bydlící osoby celkem	v tom			osoby bez domova
		v bytech	v zařízení	mimo byty a zařízení	
2001	10 230 060	10 101 302	71 181	57 577	x
2011	10 425 064	10 144 961	194 456	85 647	11 486
2021	10 520 441	10 104 385	187 578	228 478	3 726

V roce 2024 bylo okolo 1 400 000 lidí, kteří se nacházeli v bytové nouzi nebo byli ohroženi bytovou nouzí. Lidé ohroženi bytovou nouzí mohou být například lidé, kteří mají nedoplatky za bydlení, mají dluhy, rodiny s jedním příjmem, či rodiny s velmi nízkými příjmy a dluhy. (Bezdomovectví se netýká jen lidí na ulici, 2024) „Spadají sem i občané, kteří vynakládají více než 40% svých příjmů na bydlení. Bohužel tato skupina se v poslední době čím dál více rozrůstá.“ (Bezdomovectví se netýká jen lidí na ulici, 2024) „Vysloveně akutní bytová nouze se týká 154 000 osob, z nichž 61 000 tvoří děti“ (Bezdomovectví se netýká jen lidí na ulici, 2024).

1.4 Příčiny bezdomovectví

Příčiny bezdomovectví mohou být u každého člověka úplně jiné. V mnoha případech se může jednat o souběh několika faktorů v životě člověka, které mohou vést k tomu, že se člověk ocitne až na ulici. Nelze ani stanovit jednu hlavní příčinu, jelikož se to rozlišuje i skrze pohlaví.

Můžeme pouze mluvit o nejčastějších faktorech, které přivedou člověka až na ulici. Mezi tyto faktory patří především dluhy, závislost na alkoholu a užívání psychoaktivních látek, rozpad rodiny, dlouhodobá nemoc, ztráta zaměstnání, psychické problémy, domácí násilí, nízké příjmy nedostačující k úhradě nákladů a další. (Štěchová, © 2025) „Neschopnost či neochota pracovat se často uvádí jako faktor, který ovlivňuje propad na ulici tak i setrvání bezdomovcem“ (Vágnerová et al., 2018).

Problematická rodina může být také jednou z příčin bezdomovectví. Více než polovina současných bezdomovců v České republice, totiž vyrůstalo v takové rodině. Za problematickou rodinu můžeme považovat i to, že se rodiče o dítě nestarali, nejevili zájem o dítě, tak se staral o dítě někdo jiný z rodiny nebo skončilo v dětském domově. Jeden z nejčastějších důvodů rozpadu rodiny je nadměrná konzumace alkoholu nebo drog, násilí na matce i dítěti, vězení, psychické týrání a další. (Vágnerová et al., 2018) Podle OECD lidé bez domova umírají o 30 let dříve než běžná populace. (Homelessness: A Critical Introduction, 2023)

V některých podmínkách se obvykle hovoří o příčinách strukturálních a individuálních. „Mezi strukturální příčiny zahrneme vzdělávací systém, dostupnost bydlení, situaci na trhu práce, zabezpečení v chudobě, nemoci a ve stáří nebo diskriminace z důvodu příslušnosti k minoritám“ (Dočekal a Kliment, 2017). Individuální příčiny rozlišujeme na faktory materiální, vztahové, osobní a institucionální. Mezi individuální příčiny můžeme zařadit například zadluženost, ztráta zaměstnání, ztráta či nejisté bydlení a další. (Dočekal a Kliment, 2017)

Marek Strnad a Hotovcová dělí bezdomovectví podle primárních, sekundárních a terciálních příčin. Primární příčiny jsou příčiny, díky kterým člověk přišel o domov. Sekundární příčiny jsou ovlivnitelné a jsou to příčiny, které udržují člověka bez domova v dané situaci. Terciální příčiny jsou příčiny, které opakovaně vrací člověka do koloběhu získání bydlení a poté ztráty bydlení, s opakováním. (Dočekal a Kliment, 2017)

Schwarzová rozlišuje příčiny podle subjektivních a objektivních faktorů. Subjektivní faktory se týkají sociální adaptace a objektivní faktory se týkají celospolečenských a politických činitelů, které jedinec není schopen ovlivnit. (Kalnický, 2022)

1.5 Formy bezdomovectví

Bezdomovectví má různé podoby, které můžeme rozdělit na tři typy bezdomovců. Na bezdomovce zjevné, skryté a potencionální. (Dočekal a Kliment, 2017)

Nejčastěji se společnost setkává se zjevnými bezdomovci. Zjevní bezdomovci, jsou lidé, kteří nemají střechu nad hlavou, přespávají pod mostem, v přístřeškách, na nádražích, opuštěných budovách a podobných objektech. Zjevného bezdomovce většinou člověk na ulici pozná vzhledem ke svému vnějšímu vzhledu, popřípadě i svým chováním. Právě těmto zjevným bezdomovcům je věnováno nejvíce pozornosti, jelikož svým vzhledem na ulici přitahují pozornost společnosti. Zjevní bezdomovci, ale aktivně využívají pomocné služby, které jsou jim nabízeny ze strany veřejné nebo charitativní služby. Jako jsou noclehárny, azylové domy, kde je lidem poskytováno jídlo, mohou využít zdravotní péči nebo poradenství. (Dočekal a Kliment, 2017)

Skrytí bezdomovci se říká lidem, kteří nemají svůj domov, ale nevyhledávají pomoc. Neobrací se na služby jako jsou denní centra, noclehárny, azylové domy a podobné. Tito lidé přespávají ve starých opuštěných objektech, v lesích, starých dopravních prostředcích, ve stanech a podobných obydlích. Skrytí bezdomovci nemusí na společnost působit ani jako lidé bez domova, jelikož svým vzhledem a chováním nevybočují z většinové společnosti. (Dočekal a Kliment, 2017)

Potencionální bezdomovci jsou lidé, kteří teprve mohou přijít o střechu nad hlavou. Ještě tedy nejsou zcela bez domova, ale mohou se brzy stát. Jsou to lidé, kteří žijí v nejistých podmínkách a mohli by skončit na ulici. Spadají sem lidé, kteří žijí například v provizorních, zchátralých bytech, ubytovnách, lidé, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní či sociálně vyloučené osoby. (Dočekal a Kliment, 2017)

Kanadští autoři ještě rozlišují bezdomovce na chronické, cyklické a dočasné. Chroničtí bezdomovci většinou žijí na ulicích, mají problémy s návykovými látky jako jsou drogy a alkohol a žijí na okraji společnosti. Cykličtí bezdomovci jsou lidé, kteří přišli o domov například vlivem ztráty zaměstnání nebo dlouhodobým pobytem v nemocnici. Do této skupiny patří též oběti domácího násilí, osoby nedávno propuštěné z vězeňských nebo

psychiatrických center. Cykličtí bezdomovci mají tendenci opakovaně upadat do stavu bezdomovectví. A poslední skupinou jsou bezdomovci dočasní. Ti se ocitli na ulici na krátkou dobu, a to vlivem nějaké vážné události v jejich životě, došlo ke změně v ekonomické nebo personální oblasti. (Dočekal a Kliment, 2017)

2 HLAVNÍ AKTÉŘI A JEJICH KOMPETENCE PŘI ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY BEZDOMOVECTVÍ

Problematika bezdomovectví patří většinou k řešení ústředním orgánům státní správy, obcím, či nestátním neziskovým organizacím. Každý subjekt má jiné kompetence a pravomoce, proto může docházet k určitým překážkám v možné pomoci lidem bez domova. A k tomu má každý subjekt jiné povědomí o realitě, o hodnotové orientaci a jiné představy o cílových stavech. (Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020, 2013)

2.1 Ústřední orgány státní správy

Mezi hlavní subjekty řadíme ústřední orgány státní správy. Všechny ústřední orgány státní správy jsou zřízené zákonem č. 2/1969 Sb., tzv. kompetenčním zákonem. Do této kategorie spadá Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo práce a sociálních věcí. Tato dvě ministerstva hrají v oblasti bezdomovectví velkou roli. (Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020, 2013)

2.1.1 Ministerstvo práce a sociálních věcí

„Ministerstvo práce a sociálních věcí se zabývá zaměstnaností, rekvalifikací, důchodovým a nemocenským zabezpečením, sociální péčí, péčí o rodinu a děti, péčí o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc a mnoho dalšího“ (Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020, 2013).

V oblasti bydlení MPSV pomáhá lidem skrze dávky státní sociální podpory, které jsou upraveny zákonem č. 117/1996 Sb., o státní sociální podpoře. Do dávek státní sociální podpory spadá například příspěvek na bydlení, který je poskytován občanům s nižšími příjmy. (Státní sociální podpora, b.r.)

„V roce 2021 bylo vyplaceno celkem 1 750 800 dávek příspěvku na bydlení s celkovými výdaji v hodnotě 6 617 200 000 Kč“ (Strategie prevence, snižování negativních dopadů a ukončování bezdomovectví v Praze do roku 2030, 2022).

Pod Ministerstvo práce a sociálních věcí spadá i Úřad práce. Proto lidé, kteří se chtějí z jejich nelehké situace vymanit a chtějí si najít práci, mohou se stát uchazeči o zaměstnání na Úřadu práce a poté požádat o dávky v hmotné nouzi. Upravuje to zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci

v hmotné nouzi. Mezi dávky v hmotné nouzi patří příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a dávky mimořádné okamžité pomoci. (Pomoc v hmotné nouzi, b.r.)

Na Úřad práce se mohou obracet lidé bez domova, kdy požádají o dávku mimořádné okamžité pomoci, například na úhradu jednorázového výdaje na nocleh. (Mimořádná okamžitá pomoc, b.r.)

2.1.2 Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo pro místní rozvoj hraje velkou roli v oblasti regionální politiky a politiky bydlení. Poskytuje finanční pomoc krajům, městům a obcím. (Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020, 2013)

Ministerstvo pro místní rozvoj chystá zákon o podpoře bydlení. Zákon by mohl začít platit od března roku 2025. Tento zákon je určen pro osoby nacházející se v bytové nouzi. (Zákon o podpoře v bydlení, ©2025).

V tabulce je k ústředním orgánům státní správy, kteří se zabývají bezdomovectvím přidělen daný problém. A k tomu možné legislativní změny, které by pomohly problém vyřešit.

Tabulka 3 Návrhy legislativních změn dle kompetencí jednotlivých ministerstev, vlastní zpracování podle Strategie prevence, snižování negativních dopadů a ukončování bezdomovectví v Praze do roku 2030

Ministerstvo	Popisovaný problém	Legislativní změna
Ministerstvo spravedlnosti	Nízký příjmy osob v exekuci	Navýšení nezabavitelné částky
	Omezená dostupnost insolvence	Snazší dostupnost oddlužení
Ministerstvo pro místní rozvoj	Neadekvátně vysoké náklady na bydlení	Regulace cen bydlení
	Dostupnost sociálních bytů záviselých na politické situaci	Zákon o sociálním bydlení
Ministerstvo práce a sociálních věcí/Úřad práce	Zpoždění výplaty dávek	Kapacity a nastavení procesů v rámci ÚP
	Nejednotnost postupů a výplat HN dle různých pracovišť ÚP	Kapacity a nastavení procesů v rámci ÚP
	Disproporčně nižší podíl financí na sociální služby	Systém přerozdělování financí mezi kraji
	Dávky na bydlení nereagují na růst cen bydlení	Zvyšování normativních nákladů na bydlení

2.1.3 Ostatní ústřední orgány

Dále k těmto dvěma ústředním orgánům můžeme připojit Ministerstvo vnitra, které je nadřízeným orgánem Policie České republiky. Zabezpečuje národní politiku v oblasti veřejného pořádku, ochrany osobních údajů, povolování pobytu cizinců, postavení uprchlíků, vzdělávání zaměstnanců veřejné správy a mnoho dalšího. (Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020, 2013)

K dalším též důležitým ústředním orgánům v oblasti bezdomovectví patří Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo financí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Agentura pro sociální začleňování. (Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020, 2013)

2.2 Obce

Obce při řešení problematiky bezdomovectví hrají také důležitou roli. Obce s rozšířenou působností jsou povinny koordinovat poskytování sociálních služeb na svém území. Povinností obce je i řešit nepříznivou sociální situaci a pomáhat k sociálnímu začleňování občanů. Obce k plnění těchto cílů spolupracují s krajským úřadem a krajskou pobočkou Úřadu práce. Tato povinnost vyplývá obcím ze zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. (Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020, 2013)

V Koncepti bydlení v ČR 2021+ je uvedeno, že prioritou je posílení úlohy obcí při řešení bytové politiky. Obce naráží na problém, že dosud nedošlo k přesnému vyjádření úlohy obcí v rámci bytové politiky. (Koncepce bydlení České republiky 2021+, 2021) Nicméně podle Ustanovení § 35 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, by obec měla vytvářet podmínky pro rozvoj sociální péče a uspokojovat potřeby svých občanů, a to i ohledně bydlení. (Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020, 2013)

V roce 2017 návrh zákona o sociálním bydlení neprošel všemi hlasováními v Poslanecké sněmovně (Zákon o SB, b.r.). Zákon si kromě pomoci lidem s dostupností nájemního bydlení sliboval i možnost získat v rámci obce finanční prostředky na vybudování sociálního bydlení. (Vláda schválila návrh zákona o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení, b.r.)

2.3 Nestátní neziskové organizace

Mezi další aktéry v řešení problematice bezdomovectví můžeme zařadit nejen veřejné instituce, ale i nestátní neziskové organizace. V současné době zřizují nestátní neziskové organizace velkou část programů, které se zaměřují na přístupy Housing First nebo Housing Led v České republice. Tyto přístupy realizují ať už sami nestátní neziskové organizace nebo za pomoci města. Nestátní neziskové organizace fungují na účelu nedosahování zisku. Tyto organizace jsou financovány ze strukturálních fondů, dotací, popřípadě prostřednictvím darů a příspěvků.

2.4 Právní východiska k řešení problematiky bezdomovectví

Čl. 16 Evropské sociální charty

Čl.16

Právo rodiny na sociální, právní a hospodářskou ochranu

S cílem zajistit nezbytné podmínky pro plný rozvoj rodiny, která je základní jednotkou společnosti, se smluvní strany zavazují podporovat ekonomickou, právní a sociální ochranu rodinného života takovými prostředky, jako jsou rodinné dávky, daňová opatření, poskytování bydlení pro rodiny, dávek novomanželům, a jinými vhodnými prostředky. (Evropská sociální charta, 1996)

V Evropské sociální chartě je v čl. 16 uvedeno, že stát tedy Česká republika má zajistit nezbytné podmínky pro rozvoj rodiny a zavazuje se k podpoře sociální ochrany rodinného života prostředky, jako jsou rodinné dávky, daňová opatření, poskytování bydlení pro rodiny, dávky novomanželům, a jinými vhodnými prostředky. (Evropská sociální charta, 1996)

V lednu 2025 Evropský výbor pro sociální práva shledal, že Česká republika porušuje právo na bydlení. Evropské státy mají povinnost přijmout vhodná opatření k zajištění přiměřeného bydlení, a to především pro zranitelné skupiny osob. Taktéž nepřijala nezbytná opatření k zajištění přístupu k dávkám na bydlení pro nízkopříjmové a znevýhodněné skupiny žijící na ubytovnách. Evropský výbor pro sociální práva uvedl, že v České republice došlo k významnému snížení počtu příjemců sociálních dávek v sociálně vyloučených

lokalitách, ale zároveň se značně zvýšil počet lidí žijících na ubytovnách. (Česká republika porušuje právo na bydlení, shledal Evropský výbor pro sociální práva, 2025)

Čl. 25 Všeobecná deklarace práv

Všeobecná deklarace lidských práv

Článek 25

1. Každý má právo na takovou životní úroveň, která by byla s to zajistit jeho zdraví a blahobyt i zdraví a blahobyt jeho rodiny, počítajíc v to zejména výživu, šatstvo, byt a lékařskou péči, jakož i nezbytná sociální opatření; má právo na zabezpečení v nezaměstnanosti, v nemoci, při nezpůsobilosti k práci, při ovdovění, ve stáří nebo v ostatních případech ztráty výdělečných možností, nastalé v důsledku okolností nezávislých na jeho vůli. (Čl. 25 Všeobecná deklarace práv, 1948)

Právo na životní úroveň je zakotveno v článku 25 Všeobecné deklarace lidských práv. Tento článek ukládá státu povinnost zajistit každému výživu, šatstvo, bydlení a lékařskou péči.

2.4.1 Zákon č. 111/2006 Sb. Zákon o pomoci hmotné nouzi

Tento zákon poskytuje pomoc v podobě dávek v hmotné nouzi a poskytuje poradenství lidem, kteří se nacházejí v hmotné nouzi. Mezi dávky v hmotné nouzi patří příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a dávky mimořádné okamžité pomoci. (Pomoc v hmotné nouzi, b.r.)

2.4.2 Zákon o podpoře

V České republice žije okolo 1,6 milionu osob ohroženo ztrátou bydlení a 154 tisíc lidí v bytové nouzi, proto Ministerstvo pro místní rozvoj chystá zákon o podpoře bydlení. Zákon by možná mohl začít platit během roku 2025. Tento zákon je určen pro osoby nacházející se v bytové nouzi. V současné době neexistuje u nás systémové řešení bytové nouze. „Řešení této problematiky je v současnosti závislé na ochotě jednotlivých obcí nebo organizací a nárazových zdrojích financování, což není efektivní“ (Zákon o podpoře v bydlení, ©2025). Zákon si slibuje mimo pomoci lidem ohrožených bytovou nouzí, což se jedná zejména o děti, seniory, samoživitelky a další. Přinese pomoci dětem, které každý rok končí ve státní péči, omezí obchodu s chudobou a přinese dlouhodobé systémové řešení pro obce. (Zákon o podpoře v bydlení, ©2025 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR).

Zákon o podpoře bydlení stojí na třech hlavních pilířích. První pilíř je zřízení kontaktních míst pro bydlení v obcích s rozšířenou působností, druhý pilíř se zabývá poskytováním asistence v bydlení. Poslední pilíř se zabývá systémem garance a kompenzace, což je určeno pro soukromé majitele bytů. Ale do tohoto systému mohou vkládat i obce své byty. Systém garance znamená, že soukromí vlastníci mohou vložit svůj byt do garančního systému, jde o bydlení s garancí či ručením, kdy nabízejí svůj byt nízkopříjmovým skupinám obyvatel. „Od státu dostanou soukromí vlastníci garanci nájmu či úhradu za případné škody“ (Seznam Zprávy, 2025). Nájem by byl ve výši 90% tržního nájemného, podle lokality a velikosti bytu. Což nezní jako lákavá nabídka pro soukromý sektor, jelikož by tímto mohli trhat.

Podle tohoto zákona by ale domácnosti měly nárok na garantované bydlení pouze pokud nepřekročí měsíční příjem o 1,43 násobku životního minima. (Seznam Zprávy, 2025) Tabulka životní minimum domácností v ČR stanovuje minimální příjem, pro jednotlivce nebo domácnost k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb. (Životní a existenční minimum, b.r.)

Tabulka 4 Životní minimum a existenční minimum, vlastní zpracování podle Úřadu práce ČR

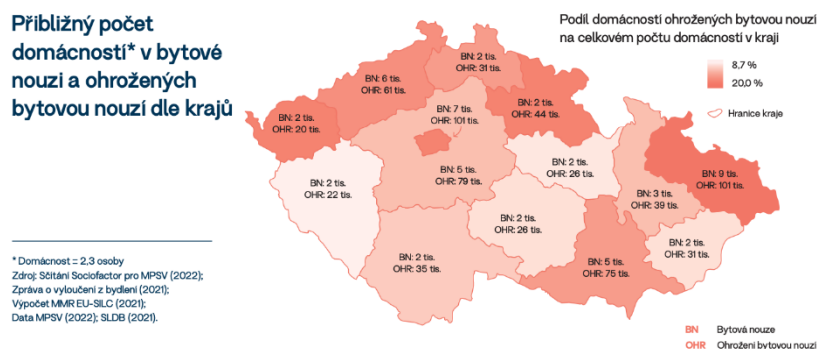
Životní minimum	Částky v Kč za měsíc od 1.1. 2023
Jednotlivec	4 860
První osoba v domácnosti	4 470
Druhá a další osoba v domácnosti, která není zaopatřeným dítětem	4 040
Dítě do 6 let	2 480
Dítě od 6 do 15 let	3 050
Dítě od 15 do 26 let	3 490
Existenční minimum	3 130

Tabulka 5 Životní minimum jednotlivce, vlastní zpracování

	Měsíčně
Životní minimum - jednotlivec	4 860 Kč
1,43násobek životního minima	6 950 Kč

Což znamená, že pokud by žil v domácnosti člověk sám a měl by příjem 7000 Kč měsíčně, tak nemůže požádat o garantované bydlení. Tímto by se rozsah domácností, na které se by se mohlo vztahovat garantované nájemné výrazně zmenšuje. Jednotlivec by musel mít příjem maximálně 6950 Kč měsíčně.

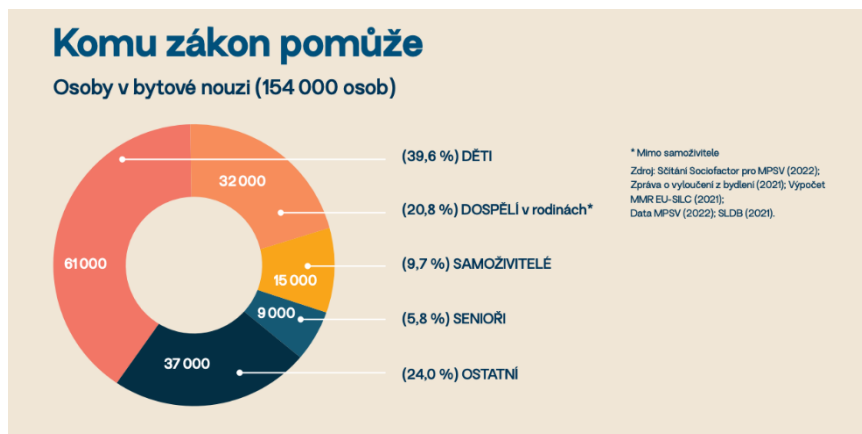
V rámci tohoto zákona by mohl být i rozkaz k vystěhování. Tímto by bylo velmi jednodušší vystěhovat nájemníka, který neplatí nájemné a nechce opustit byt. (Seznam Zprávy, 2025) „Podle ekonoma a pedagoga z Právnické fakulty UK Libora Duška (Piráti) v současnosti soudní spory v průměru trvají zhruba 14 měsíců, v Praze dokonce 21“ (Seznam Zprávy, 2025).

Obrázek 1 Přibližný počet domácností v bytové nouzi

(zdroj: Zákon o podpoře bydlení, Ministerstvo pro místní rozvoj)

Obrázek číslo 1 ukazuje, přibližný počet domácností, které se nacházejí v bytové nouzi nebo jsou ohroženy bytovou nouzí. Nejvíce domácností se v bytové nouzi nachází v Moravskoslezském, Karlovarském, Ústeckém a Královéhradeckém kraji a v Praze. Nejpriznivější situace je v Plzeňském a Pardubickém kraji.

Obrázek 2 Komu zákon pomůže?

(zdroj: Zákon o podpoře bydlení, Ministerstvo pro místní rozvoj)

Schválení zákona o podpoře bydlení pomůže především dětem, rodinám, samoživitelkám či samoživitelům, seniorům a ostatním.

Tabulka 6 Náklady na zákon, vlastní zpracování podle Ministerstva pro místní rozvoj

Náklady zákona	
Opatření financována dle zákona	Roční náklady v 5.roce dle cost-benefitů analýzy
Poradenství (KMB) na obcích	483 mil. Kč
Obecní podporované byty	182 mil. Kč
Asistence v bydlení	611 mil. Kč
Bydlení s garancí pro majitele bytů	227 mil. Kč
Krajské úřady a resorty	65 mil. Kč
IT systém	20 mil. Kč
Celkem	1, 566 mld. Kč

Roční náklady na zavedení zákona o podpoře bydlení byly vyčíslené až v 5. roce podle cost-benefit analýzy a činily by 1, 588 miliard korun.

2.4.3 Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách

Do právního rámce týkajícího se bezdomovectví v České republice, zde můžeme zahrnout i zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, tento zákon upravuje v souvislosti s bezdomovectvím například podmínky pro poskytování azylových domů, nocleháren,

sociální poradenství pro osoby v nouzi, domy napůl cesty, nízkoprahová denní centra a další služby.

2.4.4 Zákon č. 110/2006 Sb. o životním a existenčním minimum

Jako poslední velmi důležitý zákon je zákon č. 110/2006 Sb. zákon o životním a existenčním minimu. Zákon stanoví životní minimum jako minimální společensky uznávanou hranici peněžních příjmů k zajištění osobních potřeb. Existenční minimum značí minimální hranici příjmů pro osoby, k zajištění základních potřeb na přežití. (Životní a existenční minimum, b.r.)

Současně pro rok 2025 je částka životního minima pro jednotlivce 4 860 Kč a částka existenčního minima činí 3 130 Kč. (Životní a existenční minimum, b.r.)

Tabulka 7 Životní a existenční minimum, vlastní zpracování podle Úřadu práce

Životní minimum	Částky v Kč za měsíc od 1.1. 2023
Jednotlivec	4 860
První osoba v domácnosti	4 470
Druhá a další osoba v domácnosti, která není zaopatřeným dítětem	4 040
Dítě do 6 let	2 480
Dítě od 6 do 15 let	3 050
Dítě od 15 do 26 let	3 490
Existenční minimum	3 130

2.4.5 Superdávka

V České republice začne od října roku 2025 platit tzv. superdávka. Tato superdávka slučuje přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení do jedné žádosti. K výhodám této superdávky patří snížená administrativa, lidem budou poskytnuté veškeré příspěvky, na které mají nárok, dále k výhodám patří například pracovní bonus či bonusy za pravidelnou školní docházku. Tento bonus bude vyplácen rodinám, kde je aspoň jedna osoba pracující. (Hronová, 2025) „Nová dávka obsahuje nástroje, které podporují snahu lidí zlepšit svou situaci” (Hronová, 2025).

Počet osob, které dosáhnout na tuto superdávku, by se ale měl zmenšit oproti současnému stavu. V rámci superdávky se bude zohledňovat i počet vlastněných nemovitostí, automobilů a výše úspor. (Hronová, 2025)

K nevýhodám této dávky patří například to, že při příspěvku na bydlení, musí samotné bydlení splňovat určitá technická a hygienická kritéria. Nicméně to je pro mnoho osob obtížné, jelikož osoby, které nedosáhnou na lepší bydlení než na bydlení na ubytovnách, kde může docházet k nesplnění hygienických a technických kritérií, tak nedosáhnou tito lidé na příspěvek na bydlení. K dalším nevýhodám patří zavedení majetkových testů. Pokud by člověk vlastnil rodinný dům a k tomu malou chatku, musí tuto chatku do třech let prodat nebo vzdát se této dávky. Velmi podobně to platí i u automobilu, rodina může vlastnit pouze jeden automobil a výše úspor na účtu nemůže být vyšší než 200–400 tisíc v závislosti podle počtu rodiny. Úspory, které má člověk například doma schované se do tohoto nepočítá. (Hronová, 2025)

3 STRATEGICKÝ A KONCEPČNÍ PŘÍSTUP K ŘEŠENÍ BEZDOMOVECTVÍ

Tato kapitola se věnuje důležitým strategickým dokumentům, které se zaměřují na problematiku bezdomovectví v České republice, ale i na evropské úrovni.

3.1 Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020

Témata týkající se bezdomovectví byla v České republice v minulosti řešena strategií s názvem Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020. (Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020, 2013)

3.2 Strategie sociálního začleňování 2021–2030

Současně se strategie týkající tématu bezdomovectví nachází ve Strategii sociálního začleňování 2021–2030. Současná strategie se zaměřuje na témata jako jsou sociální začleňování osob sociálně vyloučených, sociální vyloučení ohrožených a boj s chudobou. Tato strategie vznikla za spolupráce Ministerstva práce a sociálních věcí a odborem pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj. (Strategie sociálního začleňování 2021–2030, 2023)

3.3 Strategie prevence, snižování negativních dopadů a ukončování bezdomovectví v Praze do 2030.

Hlavní město Praha odbor sociálních věcí si sestavilo svou koncepci s názvem Strategie prevence, snižování negativních dopadů a ukončování bezdomovectví v Praze do 2030. (Strategie prevence, snižování negativních dopadů a ukončování bezdomovectví v Praze do roku 2030, 2022) „Strategie propojuje opatření v oblasti bydlení se sociálními službami a humanitární pomocí lidem bez střechy nad hlavou s tím, že klíčovým nástrojem eliminace bezdomovectví je bydlení“ (Portál hlavního města Prahy, 2022).

3.4 Evropská platforma pro boj proti bezdomovectví

V rámci Evropské unie vzniká nová platforma věnující se problematice bezdomovectví s názvem EPOCH – Evropská platforma pro boj proti bezdomovectví. Všechny členské státy v roce 2021 podepsaly Lisabonskou deklaraci k EPOCH. Předmětem Lisabonské deklarace a Akčního plánu EPOCH je ukončit bezdomovectví do roku 2030. Zaměřit se především na

Housing First, vzájemně se učit, zlepšit faktickou základnu, zahájit společnou spolupráci, sesbírat data, vyměnit informace a dosáhnout společného pokroku. (Je možné ukončit bezdomovectví v Evropě do roku 2030?, 2023)

4 INOVATIVNÍ PŘÍSTUPY K ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY BEZDOMOVECTVÍ

Mezi inovativní přístupy k řešení problematiky bezdomovectví můžeme zařadit Housing First, Housing Led, Housing Ready a Rapid Re-Housing.

4.1 Housing First

Název přístupu Housing First neboli Bydlení především, vychází z principu, že prioritou je jako první zajistit standardní bydlení pro klienty bez domova a až poté se zaměřit na řešení ostatních problémů daného klienta. Tento program je určen pro osoby, které jsou ohrožené bezdomovectvím nebo se již ocitly na ulici. (Hladká et al., 2018)

Uživatelé tohoto programu mají většinou špatný zdravotní stav, mohou trpět duševními poruchami, jsou závislí na návykových látkách nebo alkoholu. Proto uživatelé Housing First potřebují velkou míru podpory během a po zabydlení, ze strany sociálních pracovníků a dalších profesionálů. Tito pracovníci uživatelům pomohou se zabydlením, poskytnou jim sociální práci, která cílí zejména na udržení bydlení. Dále se dbá na zdraví jedince, životní spokojenost, sociální integraci, stabilitu, bezpečí, pocit kontroly, ale především pomohou sociální pracovníci klientům se vrátit zpět do běžného života. (Housing First, b.r.)

Housing First byl vyvinut Dr. Samem Tsemberisem v organizaci Pathways to Housing v New Yorku na počátku devadesátých let 20. století. Housing First byl původně vyvinut na pomoc lidem s duševními problémy, kteří žili na ulici. Později se tento koncept rozrostl o lidi, kteří pobývali v azylových domech, ubytovnách a další podobných zařízeních. Housing First se ukázal jako velmi efektivní přístup v celých Spojených Státech, přitáhl pozornost i federální vlády. (Pleache, 2017)

4.1.1 Základní principy Housing First

Všechny Housing First služby jsou založeny na modelu Pathways. Z tohoto modelu čerpá Housing First pro Evropu základní principy, avšak ne všechny. Principy využívané v Evropě, které byli navrženy poradním orgánem pro příručku Housing First v Evropě, kde sám Dr. Samem Tsemberisem je členem, se lehce liší od těch původních. V Evropě se zaměřujeme na osm základních principů. (Pleache, 2017)

1. Princip - Bydlení je lidské právo
2. Princip - Možnost volby a kontroly ze strany uživatelů služeb - lidé využívající službu by měli být nasloucháni a jejich názory by měly být respektovány.
3. Princip - Oddělení bydlení a podpory
4. Princip - Zaměření na zotavení - zaměřuje se na duševní a fyzickou pohodu jedince.
5. Princip - Harm reduction
6. Princip - Aktivní zapojení bez donucení
7. Princip - Individuální plánování - povzbuzuje jednotlivce k uzdravení, ale aby si každý jedinec zvolil cestu k uzdravení, jaká mu vyhovuje, nemusí se řídit přímo zakotvenými pravidly.
8. Princip - Flexibilní podpora na tak dlouho, jak je potřeba - poskytovat pomoc jak dlouho je vyžadována. (Pleache, 2017)

4.1.2 Poskytovaná pomoc

V rámci přístupu Housing First se apeluje na to, aby si klient dokázal udržet bydlení, aby se jeho zdravotní stav zlepšoval, tak i životní spokojenost a byla mu poskytnuta sociální podpora. Podpora je poskytována prostřednictvím pracovníků, kteří jsou v kontaktu s klientem. Navštěvují je v jejich bydlení a zjišťují zda nenastává nějaký problém. Pomoc je poskytovaná buď přímo týmem projektu Housing First nebo externími službami. Tato pomoc zahrnuje psychiatrické služby a služby v oblasti duševního zdraví, drogové a alkoholové služby, osobní pečovatelské služby a pracovní terapie. Terénní pracovník dále pomáhá klientovi s jeho rozpočtem, stará se o to, aby nevznikaly žádné sousedské neshody, při stěhování je klientům poskytnutá pomoc, stejně tak je jim poskytovaná bytová správa a poradna. Popřípadě pomoc se základními domácími činnostmi, jako je vaření, praní a uklízení. Klienti se s těmito úkony v domácnosti nemuseli dlouho dobu setkat, proto mohou mít potíže se zorientovat v každodenní péči o domácnost. (Pleache, 2017)

V rámci přístupu Housing First jsou klientům zdravotní služby poskytovány zdarma a jsou hrazena z veřejných rozpočtů. Housing First snižuje náklady na bezdomovectví, šetří peníze za služby, jako jsou psychiatrické služby, pohotovostní lékařské služby, systém trestního soudnictví a dalších služeb, které využívají lidé bez domova. (Pleache, 2017)

Klienti přístupu Housing First by měli mít možnost si vybrat své budoucí bydlení z více variant bytů i lokalit. Často dochází k vysoké poptávce po sociálním bydlení, ale to může

být zaměřeno i na jiné skupiny lidí, než jen přímo na osoby bez domova. Klienti by měli mít možnost si své bydlení prohlédnout před nastěhováním. Dále by měli mít určitou flexibilitu v rozhodování o způsobu svého života. Mohou si přát bydlet s partnerem, s přáteli nebo jinými lidmi, místo toho aby bydleli sami. V soukromém nájemním sektoru se mohou objevit problémy s cenovou dostupností a kvalitou nabízených bytů. Některé nestátní neziskové organizace spolupracují nebo mají i přímo v týmu svého sociálního realitního makléře. (Pleache, 2017)

4.1.3 Efektivnost Housing First

Výzkum ukázal, že Housing First by potenciálně mohl přinést výrazně lepší výsledky při nižší úrovni výdajů než služby schodišť neboli Housing Ready. Důkazy o účinnosti modelu Housing First, oproti jiným schodišťovými přístupům, byly klíčové pro jeho přijetí vládami, charitativními organizacemi a ostatními organizacemi, které se snaží zlepšit situaci ohledně bezdomovectví. (Pleache, 2017) Housing First se stal základnou v mnoha strategiích v některých zemích, jelikož jde o přístup efektivní a není nákladově zatěžující. (Quilgars a Pleace, 2016) „V USA, Kanadě a v Evropě výzkumy ukazují, že Housing First obecně ukončuje bezdomovectví nejméně u osmi z každých deseti lidí“ (Pleache, 2017).

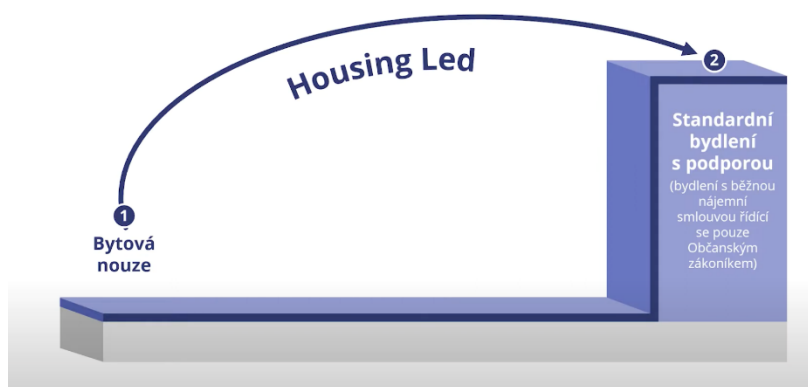
Služby schodišť jsou postaveny na jiném způsobu než Housing First, žádají od lidí bez domova, aby prvně vstoupili do programu, který je připraví na bydlení. V rámci tohoto programu se lidé bez domova musí zdržet alkoholu, drogám a popřípadě musí zahájit léčbu. Musí prokázat, že se zvládnou o sebe postarat, poté mohou být adeпти na získání bydlení. Což je velmi neefektivní, jelikož tito lidé potřebují nutně pomoc co v nejkratším čase. (Hladká, Ph.D., 2018).

4.2 Housing Led

Housing Led oproti Housing First má nejasné vymezení pojmu, v řadě dokumentů a zemích se přístupy k Housing Led odlišují. I přes různorodost tohoto přístupu, jsou zde určité hodnotové aspekty, které se neliší. Například to, že základem je klienta co nejrychleji zabydlet. Prioritou je, aby klient šel z bytové nouze do standardního bydlení s podporou. V rámci programu Housing Led je klientovi nabídnuta nájemní smlouva, ale za snížené nájemné. Klientovi je též poskytnutá sociální práce jako podpora, která mu pomáhá se vrátit

do běžného života. Nájemní smlouvy nejsou uzavírány na krátkou dobu, aby klient nebyl pod tlakem. (Housing Led, b.r.)

Oproti přístupu Housing First se Housing Led liší v tom, že klient má menší potřeby a pomoc mu je poskytována po kratší dobu a v nižší intenzitě (STRATEGIE STÁTU/MĚSTA (POLITIKY), © 2025). Proto je přístup Housing Led realizován často obcemi a městy, které neposkytují tak velkou pomoc po zabydlení jako nestátní neziskové organizace, které využívají především přístup Housing First.

Obrázek 3 Housing Led

(zdroj: *Housing Led, Sociální bydlení – Ministerstvo práce a sociálních věcí*)

4.3 Housing Ready

Přístup Housing Ready neboli schodišťový model či prostupné bydlení, není tak efektivní přístup jako Housing First nebo Housing Led. Oproti ostatním přístupům je cesta klienta velmi zdoluhavá, někdy se může zdát až nemožná, k tomu aby se člověk vrátil tímto přístupem do běžného života. Jelikož cesta ke standardnímu bydlení je velmi těžká, tento přístup zajistí bydlení pouze lidem, kteří prokážou, že jsou připraveni bydlet. Schodišťový přístup není schopný účinně řešit problémy. Někteří autoři kritizují model Housing Ready, protože přechod do samostatného bydlení může člověku trvat roky, než projde všemi fázemi. Lidé se mohou zaseknout na různých stupních schodišťového modelu a může být pro ně obtížné se vymanit z toho. (Lindovská, August 2024)

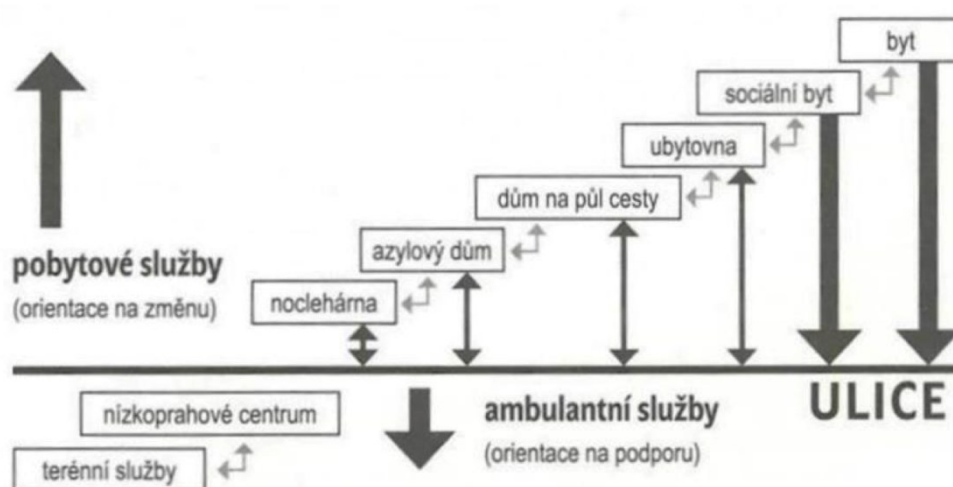
Přístupu Housing Ready neboli někdy nazývaný schodišťový model, se skládá z několika schodků, které musí člověk překonat, aby se dostal ke standardnímu bydlení. V začátku schodišťového modelu jsou poskytované terénní služby a nízkoprahová centra. „Terénní práce jsou poskytovány sociálním pracovníkem v přirozeném prostředí bezdomovce“ (Hladká, Ph.D., 2018). Nízkoprahová centra poskytují lidem jídlo, sprchu,

možnost odpočinku a poskytují i pomoc v podobě lékaře nebo psychologa. Další schodky se nazývají krizové bydlení, zde lidé přespávají v noclehárnách nebo v azylových domech. V těchto zařízeních musí dodržovat pravidla a splňovat podmínky, aby mohl člověk postoupit o schodek výše. (Hladká, Ph.D., 2018) Pokud by člověk nedokázal tyto požadavky plnit, může se zaseknout či dokonce propadnout zpět a vrátit se i na ulici (Lindovská, August 2024).

Člověk se poté může přesunout na další schodek, kde lidé zkouší tréninkové bydlení, což jsou domy na půl cesty nebo chráněné bydlení. „Domy na půl cesty představují následné bydlení pro klienty, kteří opouštějí dětské domovy, dlouhodobé léčebny a podobně“ (Hladká, Ph.D., 2018). Problémem v České republice je nedostatek nízkonákladových bydlení, které si lidé, kteří se snaží vrátit zpět do běžného života, nemohou dovolit (FOLDYNOVÁ a kol., 2016). Velmi často se tedy stává, že se lidé točí několik let v kruhu mezi ulicí, azylovým domem, noclehárnou a ubytovnou, jelikož nejsou schopni dosáhnout na jiné bydlení. (Hladká, Ph.D., 2018)

Dalším stupněm je sociální bydlení. Klient zkouší nájemní a podnájemní bydlení, ovšem užívání bytu je omezeno speciálními podmínkami. A posledním schodem modelu Housing Ready se nazývá standardní bydlení s podporou. Což je běžné bydlení s klasickou nájemní smlouvou, která je upravena Občanským zákoníkem. (Housing First, b.r.)

Na obrázku je vysvětlen přístup Housing Ready. V rámci přístupu Housing Ready musí člověk absolvovat všechny schody k dosažení standardního bydlení.

Obrázek 4 Housing Ready

(zdroj: Asociace nestátních neziskových organizací České republiky z.s.)

4.4 Rapid Re-Housing

Přístup Rapid Re-Housing se zaměřuje na pomoc lidem bez domova, aby co nejrychleji opustili bezdomovectví. Tento přístup se snaží zajistit lidem především trvalé bydlení, krátkodobou finanční pomoc a pomoc s návratem do běžného života. Tento program se zaměřuje na lidi, kteří potřebují nižší úroveň pomoci. (Rapid Re-housing's Role in Responding to Homelessness, 2018)

Rapid Re-Housing vznikl v 80. letech 20. století v USA, nejprve jen jako programy pomoci bezdomovcům. V jednotlivých státech USA se tento program velmi ujal a postupem času se stal významnou částí přístupu federální vlády v USA k bezdomovectví. (Černá, Ph. D. (roz. Lindovská) et al., 2018)

Rapid Re-Housing je postaven na principu, aby člověk co nejrychleji opustil žití na ulici nebo ve velmi nevyhovujících podmínkách, a v co nejkratším čase, nejlépe do 30 dnů, byl zabydlen do standardního vhodného bytu. Tím se minimalizují možné negativní vlivy například na psychiku jedince. (Rapid Re-Housing Works, b.r.)

Pracovníci pomáhají klientům též po stránce finanční, především s úhradou nájemného nebo s náklady na stěhování, pomocí s kaucí či zaplacením prvních měsíců nájmu. Uživatelé mohou dostat částečnou dotaci na nájem, až po dobu osmnácti měsíců, která postupně klesá, až je nakonec zcela ukončena. (Ball Cooper a Vohryzek, 2017)

Jedna z nevýhod Rapid Re-Housingu je, že nedokáže lidem zajistit udržitelné bydlení v dnešní době. Problém je v nerovnováze mezi nájemným a příjmem jedince. Proto pro osoby, které pracují a využívají přístup Rapid Re-Housing, tak ve většině případů dostávají nízkou mzdu, která se bije s dnešními vysokými nájmy. Sice v současné době v České republice neprobíhá žádný projekt realizovaný přístupem Rapid Re-Housing, ale v jiných státech ano, kde situace ohledně nedostupnosti bydlení je velmi podobná. (Ball Cooper a Vohryzek, 2017)

4.4.1 Efektivnost Housing First

Rapid Re-Housing se oproti ostatním přístupům jako je například Housing First neboli Bydlení především se liší v tom, že poskytuje pomoc velmi krátce a na nižší úrovni. Standardní délka pomoci se liší, ale často je pomoc poskytována po dobu 4 až 6 měsíců. Za to uživatelům přístupu Housing First je poskytována pomoc okolo roku i déle. Lidé

v přístupu Housing First mají většinou vyšší míru potřeb, proto potřebují větší podporu, než v rámci Rapid Re-Housing. (Rapid Re-Housing Works, © 2025)

5 ZDROJE FINANCOVÁNÍ INOVATIVNÍCH PŘÍSTUPŮ K ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY BEZDOMOVECTVÍ

Inovativní přístupy k řešení problematiky bezdomovectví se v České republice řeší především skrze přístupy Housing First a Housing Led. Oba tyto přístupy jsou financované z Evropských fondů. Od roku 2014 byly tyto projekty financované prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost. Na tento Operační program navazuje Operační program Zaměstnanost plus, realizovaný v letech 2021 – 2027. Projekty Housing First a Housing Led jsou financované z větší části v rámci OPZ+, ale i z příspěvků z ministerstva, měst, obcí, krajů, darů, grantů a dalších.

5.1 Operačního programu Zaměstnanost 2014–2020

V rámci Operačního programu Zaměstnanost realizovaného v letech 2014–2020, Ministerstvo práce a sociálních věcí vyhlásilo výzva č. 108 OPZ Podpora programu Housing First, na kterou navazují výzvy z Operačního programu Zaměstnanost Plus 2021–2027, a to výzvy č. 007 a 101.

Operační program Zaměstnanost 2014–2020 měl celkovou alokaci 70 mld. Kč. Žadatelé o tuto dotaci byli obce, neziskové organizace a příspěvkové organizace obcí. (Housing First, b.r.)

5.2 Operačního programu Zaměstnanost plus 2021–2027

V současné době jsou přístupy Housing First a Housing Led financovány Operačním programem Zaměstnanost plus. Tento Operační program využívá prostředky z Evropského sociálního fondu plus, pro financování oblastí jako je zaměstnanost a sociální začleňování v programovém období 2021–2027. Operační program Zaměstnanost plus se zabývá oblastmi jako je budoucnost práce, sociální začleňování, sociální inovace a materiální pomoc nejchudším osobám. (OP Zaměstnanost plus 2021–2027, b.r.) Priority pro tento Operační program jsou zefektivnění veřejné správy, modernizace institucí, pracovní mobility, sociální bydlení, klientsky orientované sociální služby, zlepšení kvality a dostupnosti zdravotní péče a mnoho dalšího. Řídícím orgánem za Českou republiku je Ministerstvo práce a sociálních věcí. (Operační program Zaměstnanost plus, b.r.)

K těmto projektům jsou využívány jak obecní byty, tak od soukromých vlastníků. Projekty využívají garanční fondy, ze kterých jsou uhrazené vzniklé školy nebo neuhrazené

nájmy za klienty. Garanční fond zajistí takovou pojistku pro majitele bytů ze soukromého sektoru, aby se nemuseli obávat toho, že jim nebude vyplácen nájem a podobné věci. (Výzva č. 007 a 101 OPZ+ Podpora sociálního bydlení (2022–2026), b.r.)

Celková alokace pro Operační program Zaměstnanost plus pro rok 2021–2027 je 47,3 mld. Kč, což je oproti minulému programovému období méně.

5.2.1 Výzva č. 007 a č. 101

O výzvy č. 007 a č. 101 byl velmi velký zájem. Ve výzvě č. 007 a č. 101 (specifické části B) došlo celkem ke schválení 41 projektů. Z toho 20 projektů používá přístup Housing First a 28 projektů využívá přístup Housing Led. Některé projekty totiž využívají oba přístupy dohromady. Výzva č. 101 (specifické části A) se zabývá především podporou osob přicházejících z Ukrajiny, zde došlo ke schválení 9 projektů. (Výzva č. 007 a 101 OPZ+ Podpora sociálního bydlení (2022–2026), b.r.)

Projekty jsou většinou realizované po dobu třech let, což je také maximální možná délka projektu, kterou výzva umožňovala zvolit. (Výzva č. 007 a 101 OPZ+ Podpora sociálního bydlení (2022 – 2026), b.r.) „Konkrétní období realizace se u jednotlivých projektů liší. Postupně projekty se svou realizací začaly od léta roku 2022 a poslední z nich budou své projekty ukončovat na podzim roku 2026 “ (Výzva č. 007 a 101 OPZ+ Podpora sociálního bydlení (2022–2026), b.r.).

Tabulka 8 Čerpání z OPZ+, vlastní zpracování podle ESF v ČR

Pokrok v čerpání		
Rozpočet programu	47 mld. Kč	100%
Vyhlášené výzvy	42,4 mld. Kč	90%
Schválené projekty	33 mld. Kč	70%
Vyčerpané prostředky	8,2 mld. Kč	18%

5.2.2 Výzva č. 064

Na konci roku 2024 byla vyhlášena nová výzva č. 064 v rámci Operačního programu Zaměstnanost plus. Tato výzva začala platit v prosinci 2024 a bude končit na konci června roku 2025. Výzva se jmenuje Podpora sociálního bydlení 2. Cílem výzvy je posilovat začleňování, podpořit rovné příležitosti a zlepšit zaměstnanost znevýhodněným osobám. Celková alokace výzvy je 600 milionů korun, aktuální žádosti k měsíci dubnu, o podporu jsou v hodnotě 587 956 000 Kč. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, b.r.)

Tabulka 9 Výzva č.064 z OPZ+, vlastní zpracování podle ESF v ČR

Podpora sociálního bydlení 2	
Číslo:	064
Platnost od:	03.12.2024 10:00
Platnost do:	30.06.2025 12:00
Zahájení příjmu žádostí o podporu:	18.12.2024 10:00
Alokace v Kč:	600 000 000

6 SOUHRN TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část bakalářské práce se zaměřuje nejprve na pochopení problematiky bezdomovectví z širšího hlediska. Bezdomovectví je projev sociální nerovnosti ve společnosti, kdy se některým osobám nedostává odpovídajícího bydlení. (Dočekal a Kliment, 2017) Mezi hlavní důvody zvyšujícího počtu osob bez domova byla po pádu režimu amnestie. Poté došlo ke zrušení zákona o příživnictví, tedy ke zrušení závodních ubytoven, kvůli útlumu těžkého průmyslu a stavebnictví. Došlo k restrukturalizaci trhu práce a zvýšil se tlak na flexibilitu pracovní síly. Lidé bez domova se rozlišují podle typů, nejznámější rozlišení osob bez domova je na bezdomovce zjevné, skryté a potencionální.

Příčiny toho, že se člověk ocitne bez střechy nad hlavou jsou velmi individuální, ale k nejčastějším příčinám patří dluhy, závislost na alkoholu, užívání psychoaktivních látek, rozpad rodiny, dlouhodobá nemoc, ztráta zaměstnání, psychické problémy, domácí násilí a další. V současné době situace okolo lidí bez domova není dobře upevněna žádným významným zákonem. Většina realizátorů projektů, kteří pomáhají lidem bez domova najít si bydlení a vymanit se z žití na ulici, spoléhá na zákon o podpoře bydlení. Zákon si slibuje pomoci lidem ohrožených bytovou nouzí, což se jedná zejména o děti, seniory, samoživitelky a dalším. Také to, že přinese pomoci dětem, které každý rok končí ve státní péči, omezí obchodu s chudobou a přinese dlouhodobé systémové řešení pro obce.

V další část teoretické části se zaměřuji na hlavní aktéry podílející se na řešení bezdomovectví. Mezi tyto aktéry patří ústřední orgány státní správy, konkrétně Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo pro místní rozvoj, dále obce, kraje a nestátní neziskové organizace.

V současné době je problém bezdomovectví řešen v Strategii sociálního začleňování 2021 – 2030. Hlavní město Praha, odbor sociálních věcí si sestavilo svou koncepci s názvem Strategie prevence, snižování negativních dopadů a ukončování bezdomovectví v Praze do 2030. V rámci Evropské unie vzniká nová platforma věnující se problematice bezdomovectví s názvem EPOCH - Evropská platforma pro boj proti bezdomovectví.

Významná část mé bakalářské práce se věnuje přístupům Housing First neboli bydlení především, Housing Led, Housing Ready a přístupu Rapid Re-Housing. V současné době projekty, které aktuálně probíhají v České republice, jsou financované primárně z Operačního programu Zaměstnanost plus. Tento operační program využívá prostředky z Evropského sociálního fondu plus.

II PRAKTICKÁ ČÁST

7 ANALÝZA INOVATIVNÍCH PŘÍSTUPŮ K ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY BEZDOMOVECTVÍ NA ÚROVNI MUNICIPALIT V ČR

V České republice v současné době probíhá 41 projektů, které se zaměřují na přístupy Housing First a Housing Led. Tyto přístupy probíhají skrze výzvu č. 007 a č. 101 (specifickou část B) Operačního programu Zaměstnanost plus.

O tyto výzvy byl opravdu velký zájem, proto vzniklo 50 projektů. Z toho 9 projektu, které probíhají skrze výzvu č. 101 specifickou část A. Tato specifická část A se zaměřuje na podporu osob přicházejících z Ukrajiny. Zbýlých 41 projektů se zaměřuje na osoby nacházející se v bytové nouzi. Z toho 20 projektů využívá přístup Housing Led a 28 projektů Housing First, některé projekty totiž využívají oba přístupy společně. Společně všechny projekty plánují zabydlet 747 bytů v rámci těchto výzev. (Výzva č. 007 a 101 OPZ+ Podpora sociálního bydlení (2022–2026), b.r.)

Výzvy umožňují maximální dobu trvá projektu 3 roky. Některé projekty začaly v létě roku 2022 a ty z posledních projektů budou končit na podzim 2026. Po skončení těchto projektů bude vypracována evaluace výsledků projektu. (Výzva č. 007 a 101 OPZ+ Podpora sociálního bydlení (2022–2026), b.r.)

Obrázek 5 Realizující projekty v ČR z OPZ+

(zdroj: Sociální bydlení – Ministerstvo práce a sociálních věcí)

Obrázek 6 Mapa projektů

(zdroj: Sociální bydlení – Ministerstvo práce a sociálních věcí)

Obou výzvám bylo přiznána alokace ve výši 920 000 000 Kč. Z této částky bylo použito pro obě výzvy 831 700 000 Kč.

Tabulka 10 Výzva č. 101 z OPZ+, vlastní zpracování podle ESF v ČR

Podpora sociálního bydlení zejména osob z Ukrajiny	
Číslo:	101
Platnost od:	20.12.2022 9:00
Platnost do:	30.05.2023 12:00
Zahájení příjmu žádostí o podporu:	20.12.2022 9:00
Alokace v Kč:	340 000 000

Tabulka 11 Výzva č.007 z OPZ+, vlastní zpracování podle ESF v ČR

Podpora sociálního bydlení zejména osob z Ukrajiny	
Číslo:	7
Platnost od:	30.06.2022 10:00
Platnost do:	05.01.2023 12:00
Zahájení příjmu žádostí o podporu:	30.06.2022 10:00
Alokace v Kč:	580 000 000

Všechny projekty realizující přístup Housing First a Housing Led v České republice jsou financovány z Operačního programu Zaměstnanost plus, což je čerpáno z Evropského sociálního fondu plus. Operační program Zaměstnanost plus je realizovaný v programovém období 2021–2027. Řídícím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí. (OP Zaměstnanost plus 2021–2027, b.r.)

Tabulka 12 Čerpání z OPZ+, vlastní zpracování podle ESF v ČR

Pokrok v čerpání		
Rozpočet programu	47 mld. Kč	100%
Vyhlášené výzvy	42,4 mld. Kč	90%
Schválené projekty	33 mld. Kč	70%
Vyčerpané prostředky	8,2 mld. Kč	18%

Níže jsem vypracovala tabulky se všemi projekty Housing First a Housing Led probíhající v České republice. Projekty jsou rozdělené do tří kategorií. První kategorie jsou projekty, které realizují nestátní neziskové organizace, tyto projekty můžeme v mapě výše najít pod žlutou barvou. Druhá kategorie jsou projekty, označené modrou barvou, kdy realizátorem projektu je obec. A třetí kategorie jsou projekty, které poskytují obce za spolupráci s nestátní neziskovou organizací. Tyto projekty jsou v mapě označené fialovou barvou.

7.1 Projekty realizované nestátní neziskovou organizací

Nestátní neziskové organizace hrají velmi důležitou roli v řešení problematiky bezdomovectví skrze projekty Housing First a Housing Led. Projekty realizované NNO nezajišťují pouze bydlení pro klienty, ale poskytují jim i pomoc a podporu po zabydlení.

7.1.1 Projekty realizované NNO v Jihomoravském kraji

V Jihomoravském kraji probíhá v současnosti pouze jeden projekt využívající přístup Housing First, který realizuje nestátní nezisková organizace. V rámci Jihomoravského kraje byl tento přístup implementován s cílem zaměření se na osoby bez domova, které jsou závislé na alkoholu.

Tabulka 13 Projekt Recovery bydlení, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Renadi, o.p.s.
Název projektu:	Recovery bydlení
Termín realizace:	1. 1. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Jihomoravský kraj
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	12
Cílová skupina:	Osoby bez domova závislé na alkoholu
Rozpočet celkem:	18 845 949
Z toho Příspěvek EU:	14 461 439
Celkové národní veřejné:	4 384 510

7.1.2 Projekty realizované NNO v Moravskoslezském kraji

Moravskoslezský kraj patří k ekonomicky i sociálně nejslabším krajům v České republice. V důsledku vysokého počtu osob bez domova nebo osob ohrožených ztrátou domova, probíhá v tomto kraji mnoho projektů Housing First. V Moravskoslezském kraji současnosti jsou realizovány celkem čtyři přístupy Housing First. Tyto projekty dohromady plánují zabydlet okolo 84 domácností. Každý z těchto realizovaných projektů Housing First se zaměřuje na jinou cílovou skupinu.

Tabulka 14 Projekt Šance na bydlení, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	RUBIKON Centrum, z.ú.
Název projektu:	Šance na bydlení
Termín realizace:	1. 1. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Praha, Ostrava, Středočeský kraj
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	14

Cílová skupina:	Osoby po výkonu trestu
Rozpočet celkem:	24 460 229
Z toho Příspěvek EU:	18 769 557
Celkové národní veřejné:	5 690 672

Tabulka 15 Projekt Housing First pro Moravskoslezský kraj 2, vlastní zpracování, dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Romodrom, o. p. s.
Název projektu:	Housing First pro Moravskoslezský kraj 2
Termín realizace:	1. 9. 2022 – 31. 8. 2025
Místo realizace:	Moravskoslezský kraj
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	30
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	21 038 170
Z toho Příspěvek EU:	16 143 639
Celkové národní veřejné:	4 894 530

Tabulka 16 Projekt PORTAVITA – HOUSING FIRST II., vlastní zpracování, dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Spolek PORTAVITA
Název projektu:	PORTAVITA – HOUSING FIRST II.
Termín realizace:	1. 10. 2022 – 30. 9. 2025
Místo realizace:	Moravskoslezský kraj
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	14
Cílová skupina:	Samoživitelky a samoživitelé

Rozpočet celkem:	20 124 720
Z toho Příspěvek EU:	15 442 704
Celkové národní veřejné:	4 682 016

Tabulka 17 Projekt Housing First Slezská diakonie, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Slezská diakonie
Název projektu:	Housing First Slezská diakonie
Termín realizace:	1. 9. 2022 – 31. 8. 2025
Místo realizace:	Moravskoslezský kraj
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	26
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	24 988 502
Z toho Příspěvek EU:	19 174 927
Celkové národní veřejné:	5 813 575

7.1.3 Projekty realizované NNO v Plzeňském kraji

Plzeňský kraj se také zapojuje do řešení problematiky bezdomovectví, skrze přístup Housing First. V kraji probíhají pouze dva projekty zaměřující se na přístup Housing First realizované nestátními neziskovými organizacemi. Jeden z těchto projektů se zaměřuje na osoby trpící duševním onemocněním.

Tabulka 18 Projekt Housing First Ledovec II, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Ledovec, z.s.
Název projektu:	Housing First Ledovec II
Termín realizace:	1. 10. 2022 – 30. 9. 2025

Místo realizace:	Plzeň
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	29
Cílová skupina:	Osoby s duševním onemocněním
Rozpočet celkem:	24 656 075
Z toho Příspěvek EU:	18 919 839
Celkové národní veřejné:	5 736 236

Tabulka 19 Projekt Podpora bydlení na území města Plzně prostřednictvím SRS, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Centrum pro komunitní práci západní Čechy, z.s.
Název projektu:	Podpora bydlení na území města Plzně prostřednictvím SRS
Termín realizace:	1. 4. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Plzeň
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	10
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	15 245 975
Z toho Příspěvek EU:	11 698 999
Celkové národní veřejné:	3 546 976

7.1.4 Projekty realizované NNO v Jihočeském kraji

V Jihočeském kraji probíhají momentálně dva projekty zaměřující se na přístup Housing First. Jeden z těchto projektů je realizován v Českých Budějovicích a druhý projekt ve městě Písek. Cílem těchto projektů je zabydlet 43 domácností. Oba projekty se zaměřují na jednotlivce a rodiny.

Tabulka 20 Projekt Housing First Písek, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Romodrom, o.p.s.
Název projektu:	Housing First Písek
Termín realizace:	1. 6. 2023 – 31. 5. 2025
Místo realizace:	Písek
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	15
Cílová skupina:	Jednotlivci, páry a rodiny
Rozpočet celkem:	13 844 460
Z toho Příspěvek EU:	1 384 446
Celkové národní veřejné:	12 460 014

Tabulka 21 Projekt Zabydlíme Vás na první dobrou, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Mezi proudy, o.p.s.
Partner projektu s finančním příspěvkem:	FOKUS České Budějovice, z.ú.
Název projektu:	Zabydlíme Vás na první dobrou
Termín realizace:	1. 9. 2022 – 31. 8. 2025
Místo realizace:	České Budějovice
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	28
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	21 947 400
Z toho Příspěvek EU:	16 841 337
Celkové národní veřejné:	5 106 063

7.1.5 Projekty realizované NNO v Ústeckém kraji

Ústecký kraj podobně jako Moravskoslezský kraj patří k ekonomicky nejslabším krajům v České republice. Kraj se potýká s nejvyšší nezaměstnaností z celé České republiky. Vysoká míra nezaměstnanosti může poukazovat i na skutečnost, že v kraji žije mnoho lidí bez domova nebo v bytové nouzi. V Ústeckém kraji tedy probíhá celkem pět projektů realizujících přístupem Housing First. Dohromady mají všechny projekty v plánu zabydlet okolo 60 domácností.

Tabulka 22 Projekt Šance bydlet – Housing First v Chomutově, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	K srdci klíč, o.p.s.
Název projektu:	Šance bydlet – Housing First v Chomutově
Termín realizace:	1. 12. 2022 – 30. 11. 2025
Místo realizace:	Chomutov
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	10
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	18 889 137
Z toho Příspěvek EU:	14 494 579
Celkové národní veřejné:	4 394 558

Tabulka 23 Projekt Bydlím, bydlíš, bydlíme, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Květina, z.s.
Název projektu:	Bydlím, bydlíš, bydlíme
Termín realizace:	1. 1. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Teplice
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus

Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	10
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	11 045 546
Z toho Příspěvek EU:	8 475 800
Celkové národní veřejné:	2 569 746

Tabulka 24 Projekt Bydlím a důstojně žiju v Ústeckém kraji, vlastní zpracování dle MPSV
Sociální bydlení

Realizátor:	Dobro-volně, z.s.
Název projektu:	Bydlím a důstojně žiju v Ústeckém kraji
Termín realizace:	1. 11. 2022 – 31. 10. 2025
Místo realizace:	Ústí nad Labem a Štětí
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	10
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	20 414 584
Z toho Příspěvek EU:	15 665 131
Celkové národní veřejné:	4 749 453

Tabulka 25 Projekt V Sokolově k důstojnému bydlení, vlastní zpracování dle MPSV
Sociální bydlení

Realizátor:	Pomoc v nouzi, o.p.s
Název projektu:	V Sokolově k důstojnému bydlení
Termín realizace:	1. 10. 2023 – 30. 9. 2026
Místo realizace:	Sokolov
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led

Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	10
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	12 410 860
Z toho Příspěvek EU:	1 241 086
Celkové národní veřejné:	11 169 774

Tabulka 26 Projekt Housing Led v lounském okrese, vlastní zpracování dle MPSV
Sociální bydlení

Realizátor:	Vavřinec, z.s.
Název projektu:	Housing Led v lounském okrese
Termín realizace:	1. 9. 2022 – 31. 8. 2025
Místo realizace:	Louny a okolí
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	20
Cílová skupina:	Rodiny
Rozpočet celkem:	21 922 790
Z toho Příspěvek EU:	16 822 453
Celkové národní veřejné:	5 100 337

7.1.6 Projekty realizované NNO v Praze

V hlavním městě Praze žije největším počet lidí nacházející se v bytové nouzi. Kvůli vysokým cenám nájemního bydlení se stává bydlení v Praze pro nízkopříjmové obyvatelé téměř nedostupné. To vede ke zvýšení osob žijících na ulicích, v noclehárnách a podobných zařízeních. Proto probíhá v hlavním městě mnoho inovativních přístupů k řešení problematiky bezdomovectví. V současnosti se uskutečňuje celkem sedm projektů, z toho každý projekt se zaměřuje na jinou cílovou skupinu, ať jsou to mladí dospělí, rodiny, osoby s duševním onemocněním nebo osoby HIV pozitivní.

Tabulka 27 Projekt Zavedení principů konceptu Housing First pro osoby žijící s HIV, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Česká společnost AIDS pomoc, z.s.
Název projektu:	Zavedení principů konceptu Housing First pro osoby žijící s HIV
Termín realizace:	1. 5. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Praha
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	17
Cílová skupina:	HIV pozitivní
Rozpočet celkem:	8 937 838
Z toho Příspěvek EU:	893 784
Celkové národní veřejné:	8 044 054

Tabulka 28 Projekt Housing Youth NADĚJE Praha, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	NADĚJE
Název projektu:	Housing Youth NADĚJE Praha
Termín realizace:	1. 2. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Praha
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	14
Cílová skupina:	Mladí dospělí
Rozpočet celkem:	14 371 746
Z toho Příspěvek EU:	1 437 175
Celkové národní veřejné:	12 934 572

Tabulka 29 Projekt Konečně domov, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Centrum sociálních služeb Praha
Název projektu:	Konečně domov
Termín realizace:	1. 2. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Praha
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	20
Cílová skupina:	Rodiny
Rozpočet celkem:	10 651 557
Z toho Příspěvek EU:	8 173 472
Celkové národní veřejné:	2 478 085

Tabulka 30 Projekt Podpora samostatného bydlení, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Neposeda, z.ú.
Název projektu:	Podpora samostatného bydlení
Termín realizace:	1. 4. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Praha 14
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	20
Cílová skupina:	Lidé v bytové nouzi
Rozpočet celkem:	22 513 071
Z toho Příspěvek EU:	2 251 307
Celkové národní veřejné:	20 261 764

Tabulka 31 Projekt Zabydlování metodou Housing First pro lidi se zkušeností s duševním onemocněním v Praze, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	BONA, o.p.s.
Název projektu:	Zabydlování metodou Housing First pro lidi se zkušeností s duševním onemocněním v Praze
Termín realizace:	1. 1. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Praha
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	15
Cílová skupina:	Lidé s duševním onemocněním
Rozpočet celkem:	17 577 188
Z toho Příspěvek EU:	13 487 855
Celkové národní veřejné:	4 089 333

Tabulka 32 Projekt Housing First Baobab, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Baobab, z.s.
Název projektu:	Housing First Baobab
Termín realizace:	1. 4. 2023 – 31. 3. 2026
Místo realizace:	Praha
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	20
Cílová skupina:	Lidé s duševním onemocněním
Rozpočet celkem:	19 158 981
Z toho Příspěvek EU:	1 915 898
Celkové národní veřejné:	17 243 083

Tabulka 33 Projekt Housing Letní dům, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Letní dům, z.ú.
Název projektu:	Housing Letní dům
Termín realizace:	1. 1. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Praha
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	20
Cílová skupina:	Mladí dospělí a rodiny
Rozpočet celkem:	19 426 643
Z toho Příspěvek EU:	14 907 034
Celkové národní veřejné:	4 519 608

7.1.7 Projekty realizované NNO v Libereckém kraji

V Libereckém kraji probíhá pouze jeden projekt s přístupem Housing Led. Tento projekt realizuje nestátní nezisková organizace. Cílem tohoto projektu je zabydlet 20 domácností.

Tabulka 34 Projekt Garantované bydlení Liberec, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Návrat, o.p.s.
Název projektu:	Garantované bydlení Liberec
Termín realizace:	1. 4. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Liberec
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	20
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	14 698 401
Z toho Příspěvek EU:	1 469 840
Celkové národní veřejné:	13 228 561

7.2 Projekty realizované obcemi

Mezi významné realizátory přístupů Housing First a Housing Led patří i obce a města. Obce a města poskytují nižší míru podpory po zabydlení, na rozdíl od nestátních neziskových organizací.

7.2.1 Projekty realizované obcemi v Libereckém kraji

V Libereckém kraji probíhají pouze dva projekt s přístupem Housing First/Housing Led a Housing Led, které realizuje Statutární město Liberec a město Jilemnice. Projekty se zaměřují jak na jednotlivce, tak i rodiny. Cílem projektů je zabydlet 45 domácností.

Tabulka 35 Projekt Centrum bydlení Liberec II., vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Statutární město Liberec
Název projektu:	Centrum bydlení Liberec II.
Termín realizace:	1. 11. 2022 – 31. 10. 2025
Místo realizace:	Liberec
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First/Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	40
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	21 457 800
Z toho Příspěvek EU:	16 465 643
Celkové národní veřejné:	4 992 157

Tabulka 36 Projekt Sociální bydlení v Jilemnici, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Město Jilemnice
Název projektu:	Sociální bydlení v Jilemnici
Termín realizace:	1. 2. 2023 – 31. 1. 2026

Místo realizace:	Jilemnice
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	5
Cílová skupina:	Rodiny a jednotlivci
Rozpočet celkem:	5 901 000
Z toho Příspěvek EU:	590 100
Celkové národní veřejné:	5 310 900

7.2.2 Projekty realizované obcemi v Moravskoslezském kraji

V Moravskoslezském kraji realizuje Statutární město Ostrava jeden projekt s přístupem Housing First a Housing Led. Projekt je zaměřen na jednotlivce a rodiny. Cílem je zabydlet 40 domácností.

Tabulka 37 Projekt Rozvoj sociálního bydlení ve městě Ostrava, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Statutární město Ostrava
Název projektu:	Rozvoj sociálního bydlení ve městě Ostrava
Termín realizace:	1. 11. 2022 – 31. 10. 2025
Místo realizace:	Ostrava
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First/Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	40
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	24 859 800
Z toho Příspěvek EU:	19 076 168
Celkové národní veřejné:	5 783 632

7.2.3 Projekty realizované obcemi v Jihomoravském kraji

V Jihomoravském kraji probíhají celkem dva projekty. Jeden projekt realizující Housing First a druhý Housing Led. Realizátorem obou projektů je Statutární město Brno. Cílem obou projektů je dohromady zabydlet okolo 60 domácností.

Tabulka 38 Projekt Programové zabydlování domácností v bytové nouzi metodou Critical Time Intervention a implementace Městské nájemní agentury, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Statutární město Brno
Název projektu:	Programové zabydlování domácností v bytové nouzi metodou Critical Time Intervention a implementace Městské nájemní agentury
Termín realizace:	1. 4. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Brno
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	40
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	24 901 800
Z toho Příspěvek EU:	19 108 396
Celkové národní veřejné:	5 793 404

Tabulka 39 Projekt Programové zabydlování domácností v bytové nouzi s využitím metody Housing First, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Statutární město Brno
Název projektu:	Programové zabydlování domácností v bytové nouzi s využitím metody Housing First
Termín realizace:	1. 1. 2023 – 30. 9. 2025
Místo realizace:	Jihomoravský kraj
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus

Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	20
Cílová skupina:	Rodiny a jednotlivci
Rozpočet celkem:	24 208 800
Z toho Příspěvek EU:	18 576 623
Celkové národní veřejné:	5 632 177

7.2.4 Projekty realizované městem Prahou

Městská část Praha 7 realizuje na svém území přístup Housing First/Housing Led. Projekt se zaměřuje na osoby v bytové nouzi. Cílem projektu je zabydlet 33 domácností.

Tabulka 40 Projekt Strategie a rozvoj Kontaktního místa pro bydlení v území Prahy 7, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Městská část Praha 7
Název projektu:	Strategie a rozvoj Kontaktního místa pro bydlení v území Prahy 7
Termín realizace:	1. 3. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Hlavní město Praha
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led/Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	33
Cílová skupina:	Osoby v bytové nouzi
Rozpočet celkem:	22 809 286
Z toho Příspěvek EU:	17 502 705
Celkové národní veřejné:	5 306 580

7.2.5 Projekty realizované obcemi v Ústeckém kraji

V Ústeckém kraji jsou obcemi realizovány celkem tři projekty. Statutární město Chomutov, město Rumburk a obec Staré Křečany plánují dohromady zabydlet 40 domácností v rámci těchto projektů. Všechny tři projekty se zaměřují na cílovou skupinu jednotlivci a rodiny.

Tabulka 41 Projekt Podpora sociálního bydlení v obci Staré Křečany, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Obec Staré Křečany
Název projektu:	Podpora sociálního bydlení v obci Staré Křečany
Termín realizace:	1. 11. 2022 – 31. 10. 2025
Místo realizace:	Staré Křečany
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First/Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	20
Cílová skupina:	Rodiny a jednotlivci
Rozpočet celkem:	8 895 600
Z toho Příspěvek EU:	6 826 039
Celkové národní veřejné:	2 069 561

Tabulka 42 Projekt Sociální bydlení v Chomutově, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Statutární město Chomutov
Název projektu:	Sociální bydlení v Chomutově
Termín realizace:	1. 11. 2022 – 31. 10. 2025
Místo realizace:	Chomutov
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	10
Cílová skupina:	Rodiny a jednotlivci
Rozpočet celkem:	18 031 457
Z toho Příspěvek EU:	13 836 438
Celkové národní veřejné:	4 195 018

Tabulka 43 Projekt Kontaktní místo pro bydlení Rumburk, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Město Rumburk
Název projektu:	Kontaktní místo pro bydlení Rumburk
Termín realizace:	1. 1. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Rumburk
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	10
Cílová skupina:	Rodiny a jednotlivci
Rozpočet celkem:	8 551 200
Z toho Příspěvek EU:	6 561 763
Celkové národní veřejné:	1 989 437

7.2.6 Projekty realizované obcemi v Olomouckém kraji

V Olomouckém kraji probíhají dva projekty zaměřené na přístup Housing Led. Realizátory těchto projektů je Statutární město Olomouc a Svazek obcí Mikroregionu Žulovska. Dohromady by měly projekty zabydlet 25 domácností v Olomouckém kraji.

Tabulka 44 Projekt Rozvoj sociálního bydlení ve statutárním městě Olomouci, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Statutární město Olomouc
Název projektu:	Rozvoj sociálního bydlení ve statutárním městě Olomouci
Termín realizace:	1. 10. 2023 – 30. 9. 2026
Místo realizace:	Olomouc
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	20
Cílová skupina:	Rodiny a jednotlivci

Rozpočet celkem:	13 324 108
Z toho Příspěvek EU:	1 332 411
Celkové národní veřejné:	11 991 697

Tabulka 45 Projekt Domov je základ III, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Svazek obcí Mikroregionu Žulovska
Název projektu:	Domov je základ III
Termín realizace:	1. 3. 2023 – 28. 2. 2026
Místo realizace:	Olomoucký kraj
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	5
Cílová skupina:	Rodiny a jednotlivci
Rozpočet celkem:	7 456 400
Z toho Příspěvek EU:	745 640
Celkové národní veřejné:	6 710 760

7.2.7 Projekty realizované obcemi ve Zlínském kraji

Město Otrokovice jako jediné realizuje inovativní přístup k řešení problematiky bezdomovectví ve Zlínském kraji. Projekt se zaměřuje na přístup Housing Led. Cílem projektu je zabydlet 14 domácností.

Tabulka 46 Projekt Housing-led Otrokovice, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Město Otrokovice
Název projektu:	Housing-led Otrokovice
Termín realizace:	1. 10. 2022 – 30. 9. 2025
Místo realizace:	Zlínský kraj
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led

Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	14
Cílová skupina:	Rodiny a jednotlivci
Rozpočet celkem:	12 121 200
Z toho Příspěvek EU:	9 301 203
Celkové národní veřejné:	2 819 997

7.3 Projekty realizované za spolupráce obce a NNO

Některé inovativní projekty k řešení problematiky bezdomovectví jsou realizovány za spolupráce nestátní neziskové organizace a obce či města.

7.3.1 Projekty realizované za spolupráce obce a NNO v Jihomoravském kraji

V Jihomoravském kraji probíhá jeden projekt ve spolupráci s nestátní neziskovou organizací IQ Roma servis, z.s. a městskou částí Brno-střed. Městská část Brno-střed poskytuje projektu finanční příspěvek. Cílem projektu je společně zabydlet 30 rodin v Brně.

Tabulka 47 Projekt Housing Led – podpora zabydlování a prevence ztráty bydlení v JMK, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	IQ Roma servis, z.s.
Partner projektu s finančním příspěvkem:	Městská část Brno-střed
Název projektu:	Housing Led – podpora zabydlování a prevence ztráty bydlení v JMK
Termín realizace:	1. 4. 2023 – 31. 3. 2026
Místo realizace:	Jihomoravský kraj
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	30
Cílová skupina:	Rodiny a jednotlivci
Rozpočet celkem:	24 705 884
Z toho Příspěvek EU:	2 470 588
Celkové národní veřejné:	22 235 296

7.3.2 Projekty realizované za spolupráce obce a NNO v Praze

V hlavním městě Praze probíhají dva projekty zaměřené na přístup Housing First. Magistrát hlavního města Prahy spolupracuje na jednom projektu s organizací Cestou necestou, z.ú. a v druhém projektu s Armádou spásy v České republice. Oba projekty se zaměřují na rodiny a cílem projektů je zabydlet dohromady 40 domácností.

Tabulka 48 Projekt MHMP – zabydlování a podpora v bydlení domácností a kontaktní místa pro bydlení, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Magistrát hlavního města Prahy
Partner projektu s finančním příspěvkem:	Cestou necestou, z.ú.
Název projektu:	MHMP – zabydlování a podpora v bydlení domácností a kontaktní místa pro bydlení
Termín realizace:	1. 7. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Hlavní město Praha
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	20
Cílová skupina:	Rodiny
Rozpočet celkem:	19 723 620
Z toho Příspěvek EU:	15 134 920
Celkové národní veřejné:	4 588 700

Tabulka 49 Projekt MHMP – zabydlování a podpora v bydlení domácností a poradci pro nájemníky, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Magistrát hlavního města Prahy
Partner projektu s finančním příspěvkem:	Armáda spásy v České republice, z.s.
Název projektu:	MHMP – zabydlování a podpora v bydlení domácností a poradci pro nájemníky
Termín realizace:	1. 4. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Hlavní město Praha
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First

Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	20
Cílová skupina:	Rodiny
Rozpočet celkem:	21 943 679
Z toho Příspěvek EU:	16 838 482
Celkové národní veřejné:	5 105 197

7.3.3 Projekty realizované za spolupráce obce a NNO v Pardubickém kraji

V Pardubickém kraji realizuje přístup Housing First a Housing Led organizace s názvem SKP-CENTRU o.p.s., ve spolupráci s městem Moravská Třebová. Cílem spolupráce je zabydlet 15 rodin.

Tabulka 50 Projekt Podpora zabydlování v Moravské Třebové, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	SKP-CENTRUM, o.p.s.
Partner projektu:	Město Moravská Třebová
Název projektu:	Podpora zabydlování v Moravské Třebové
Termín realizace:	1. 1. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Moravská Třebová
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing First/Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	15
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	11 617 613
Z toho Příspěvek EU:	8 914 776
Celkové národní veřejné:	2 702 838

7.3.4 Projekty realizované za spolupráce obce a NNO v Plzeňském kraji

V Plzeňském kraji probíhá pouze jeden projekt realizován za spolupráce Statutárního města Plzeň, NADĚJE Plzeň, z.s. a Obytnou zónu Sylván, a.s.. Projekt s názvem Podpora

dostupnosti bydlení v Plzni, probíhá pouze na území města Plzeň. Má za cíl zabydlet 10 domácností. Převážně se projekt zaměřuje na jednotlivce nebo rodiny.

Tabulka 51 Projekt Podpora dostupnosti bydlení v Plzni, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Statutární město Plzeň
Partner projektu s finančním příspěvkem:	NADĚJE Plzeň, z.s., Obytná zóna Sylván, a.s.
Název projektu:	Podpora dostupnosti bydlení v Plzni
Termín realizace:	1. 1. 2023 – 31. 12. 2025
Místo realizace:	Plzeň
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	10
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	24 193 613
Z toho Příspěvek EU:	18 564 969
Celkové národní veřejné:	5 628 644

7.3.5 Projekty realizované za spolupráce obce a NNO v Ústeckém kraji

Statutární město Most spolu s partnerem projektu K srdci klíč o.p.s., realizují přístup Housing Led ve městě Most. V rámci projektu Housing Led ve městě Most – klíč k bydlení se zaměřují na jednotlivce i rodiny. Cílem projektu je zabydlet 10 rodin.

Tabulka 52 Projekt Housing Led ve městě Most – klíč k bydlení, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	Statutární město Most
Partner projektu s finančním příspěvkem:	K srdci klíč, o.p.s.
Název projektu:	Housing Led ve městě Most – klíč k bydlení
Termín realizace:	1. 10. 2022 – 30. 9. 2025
Místo realizace:	Most

Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	10
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	4 502 530
Z toho Příspěvek EU:	3 827 151
Celkové národní veřejné:	675 380

7.3.6 Projekty realizované za spolupráce obce a NNO v Jihočeském kraji

Ve městě Písek je v rámci Jihočeského kraje realizován projekt s přístupem Housing Led. Město Písek spolu s organizací NADĚJE uskutečňují projekt s názvem Podpora Housing Led přístupů v Písku. Projekt se zaměřuje na jednotlivce a rodiny. Do konce tohoto projektu je v plánu zabydlet 10 domácností.

Tabulka 53 Projekt Podpora Housing Led přístupů v Písku, vlastní zpracování dle MPSV Sociální bydlení

Realizátor:	NADĚJE (pobočka Písek)
Partner projektu s finančním příspěvkem:	Město Písek
Název projektu:	Podpora Housing Led přístupů v Písku
Termín realizace:	1. 10. 2022 – 30. 9. 2025
Místo realizace:	Písek
Název programu:	Operační program Zaměstnanost plus
Přístup:	Housing Led
Počet (plánovaných) zabydlených domácností:	10
Cílová skupina:	Jednotlivci a rodiny
Rozpočet celkem:	13 797 890
Z toho Příspěvek EU:	10 587 811
Celkové národní veřejné:	3 210 079

7.4 Rapid Re-Housing

Město Brno za pomoci nestátní neziskové organizace IQ Roma Servis, z.s. v roce 2016 spustilo velký projekt na pomoci lidem nacházejících se v bytové nouzi. Tento projekt se jmenoval Rapid Re-Housing. Před Projektem došlo v dubnu v roce 2016 v Brně k registračnímu týdnu pro rodiny s dětmi v bytové nouzi, během kterého se zaregistrovalo 421 domácností. Tedy 421 rodin bydlelo v Brně v azylových domech, ubytovnách nebo jiných formách bytové nouze. Skrze projekt Rapid Re-Housing bylo nabídnuto padesáti rodinám, především romského původu, bydlení v standardním nájemním bytě. Město Brno, které vlastní a pronajímá několik tisíc bytů v Brně, vyčlenilo pro tento pilotní projekt 50 bytů

Od září 2016 do května 2017 bylo 50 rodin zařazeno do programu Rapid Re-Housing v Brně. Nicméně projektu se zúčastnilo přímo jen 49 rodin, které byly vylosovány v loterii Sociálně-zdravotní komise Magistrátu města Brna. Jedna rodina z 50 vybraných rodin odmítla, se účastnit tohoto projektu. Realizátoři projektu předpokládali míra udržení bydlení po jednom roce okolo 80%. Nicméně míra byla po jednom roce od zabydlení dokonce 96%. Přestěhování rodin z azylových domů, ubytoven nebo jiných forem bytové nouze přispělo ke zlepšení chování a vzdělání u dětí, pocitu bezpečí, soukromí a větší jistoty. V rámci projektu došlo i k návratu dítěte z dětského domova. Díky projektu došlo i ke snížení veřejných prostředků v souvislosti s podporou těchto rodin. (Platforma pro sociální bydlení, z.s., b.r.)

Projekt Rapid Re-Housing v Brně inspiroval mnoho českých měst k tomu jak mohou řešit otázku bytové nouze. Projekt je spolufinancován z Evropského strukturálního a investičního fondu.

Tabulka 54 Dopady projektu Rapid Re-Housing na zapojené rodiny, vlastní zpracování podle Platformy pro sociální bydlení

Stav před Rapid Re-Housing	Stav po Rapid Re-Housing
Stísněné prostory	Přiměřený prostor, soukromí
Špatný hygienický stav ubytoven	Byty odpovídajícím standardům
Prostředí neumožňující školní přípravu	Adekvátní podmínky školní přípravy
Rozdělení rodin v AD	Sloučení rodin

Výchova dětí mimo rodinu	Možnost návratu dětí z ústavní péče
Nejistota, stigmatizace	Jistota a stabilita prostředí

Tabulka 55 Srovnání s projektem Rapid Re-Housing, vlastní zpracování podle Platformy pro sociální bydlení

Výsledky (průměrné hodnoty)	
Bydlení	Pro veřejné rozpočty stejné náklady (ubytovna levnější než byt, azylový dům výrazně dražší)
Sociální práce	Zvýšení nákladů na domácnost o 22 500 Kč ročně
Náhradní výchova	Úspora nákladů na domácnost o 36 000 Kč ročně
Celkové dopady	Úspora na jednu domácnost 13 500 Kč ročně

Náklady na projekt Rapid Re-Housing v Brně celkem činily 9,7 milionů korun. Projekt byl financován z dotací EU, město Brno přispělo na projekt zhruba 1,6 % z celkové částky rozpočtu.

7.5 Shrnutí projektů Housing First a Housing Led v ČR

Realizátor projektu

V České republice v současnosti probíhá 41 projektů se zaměřením na Housing First a Housing Led. Z tohoto počtu je ve 25 projektech realizátorem nestátní nezisková organizace a v 16 případech je realizátorem obec. V 7 případech z celkových 41 má realizátor i partnera projektu s finančním příspěvkem. Partnerem projektu jsou jak obce, tak i nestátní neziskové organizace.

Nestátní neziskové organizace působí primárně v krajích, kde je větší množství osob bez domova nebo osob nacházejících se v bytové nouzi. K těmto krajům patří Moravskoslezský, Ústecký a Hlavní město Praha. V Ústeckém kraji probíhají současně 4 projekty zaměřené na Housing First nebo Housing Led. V Praze probíhá těchto projektů celkem 8 a v Moravskoslezském kraji také 4 projekty. Ve srovnání s jinými kraji, například ve Zlínském, Olomouckém, Karlovarském a Libereckém kraji nepůsobí žádné příspěvkové organizace, poskytující Housing First nebo Housing Led.

V kraji Pardubickém a kraji Vysočina neprobíhá žádný projekt z výzev č. 101 a č. 007 z Operačního programu Zaměstnanost plus.

Ve Zlínském kraji a Olomouckém jsou tyto projekty realizované pouze obcemi. Ve všech ostatních krajích působí více subjektů.

Termín realizace

Většina projektů probíhá po dobu tří let, což je také maximální doba trvání jednoho projektu. Nicméně zde existují i výjimky, kdy projekty probíhají pouze dva a půl roku. Prvním datem, odkdy se začaly projekty realizovat bylo 1. 9. 2022. V tento den začaly čtyři nestátní neziskové organizace realizovat projekty k výzvám z OPZ+. Poslední dva projekty byly zahájeny 1.10. 2023 a to projekt Statutárního města Olomouc s názvem Rozvoj sociálního bydlení ve statutárním městě Olomouci a druhý projekt s názvem V Sokolově důstojnému bydlení, realizován nestátní neziskovou organizací Pomoc v nouzi, o.p.s.. Oba tyto projekty budou končit spolu nejpozději ze všech projektů, a to je 30. 9. 2026.

Místo realizace

Většina projektů bývá realizována ve větších městech nebo v jejich blízkosti. Projekty jsou realizovány například ve městě Brno, Olomouc, Ostrava, České Budějovice, Plzeň, Ústí nad Labem, Liberec a samozřejmě v Praze. V Moravskoslezském kraji je realizováno ve velké blízkosti Ostravy celkem 5 projektů. V Ústeckém kraji a v Praze je situace podobná. Na menším území je zde situováno mnoho projektů. Nicméně jsou zde i kraje jako Pardubický nebo kraj Vysočina, kde nejsou žádné probíhající projekty. Některé projekty realizují i samotná města či obce, jako například obec Staré Křečany, město Jilemnice město Rumburk nebo město Otrokovice.

Přístup

Projekty jsou realizované buď přístupem Housing First, Housing Led nebo společně dohromady oba přístupy. U projektů, které realizují nestátní neziskové organizace převládá přístup Housing First. Za to u projektů realizovaných obcemi převládá přístup Housing Led.

Obce nejspíše nedokážou poskytnout takovou pomoc osobám po zabydlení jako nestátní neziskové organizace, proto volí obce přístup Housing Led. Příspěvkové organizace se zaměřují na lidi, kteří potřebují větší pomoc než jen se zabydlet. V rámci svých projektů zajišťují například psychology, terapeutky, zdravotníky a spolupracují se zdravotními

zařízeními. Dokážou klientovi nabídnout více než obce, proto nestátní neziskové organizace více působí v přístupu Housing First, kde lidé potřebují větší míru pomoci než u přístupu Housing Led.

Z celkových 41 projektů je 21 projektů realizováno pouze přístupem Housing First, z těchto 21 projektů je převážná část realizovaná nestátními neziskovými organizacemi, a to 18 projektů. Dva projekty realizuje Magistrát města Prahy spolu s nestátními neziskovými organizacemi, v jednom projektu s Armádou spásy v České republice, z.s. a v druhém s Cestou necestou, z.u. Zbýlý jeden projekt poskytuje Statutární město Brno s projektem, který se jmenuje Programové zabydlování domácností v bytové nouzi s využitím metody Housing First.

Dalších 15 projektů realizuje přístup Housing Led, z toho počtu jsou 4 projekty realizovány obcemi ve spolupráci s nestátní neziskovou organizací. Obce realizují 7 projektů a nestátní neziskové organizace zbylé 4 projekty. A oba přístupy dohromady, tedy Housing First a Led realizuje celkem 5 projektů v České republice, z toho jsou 4 realizovány obcí a zbylý jeden projekt byl realizován obcí ve spolupráci s nestátní neziskovou organizací.

Počet plánovaných zabydlených domácností

Kolik domácností obce nebo nestátní neziskové organizace zabydlí si určí samy. V průměru jeden projekt zabydlí okolo 20 domácností. Nejvyšší množství plánovaných zabydlených domácností je čtyřicet. Tyto projekty realizuje Statutární město Ostrava, Statutární město Brno a Statutární město Liberec. Větší města většinou realizují projekty s vyšším množstvím zabydlených domácností. Menší obce ve svých projektech plánují zabydlet okolo 5 – 10 domácností. Za to nestátní neziskové organizace většinou plánují zabydlet okolo 20 zabydlených domácností ve svých projektech.

Cílová skupina

Cílovou skupinu si každý projekt zvolí sám. Samozřejmě primárně jde o osoby žijící na ulici, v nevyhovujícím nebo nejistém bydlení. Ale každý projekt si může zvolit svou cílovou skupinu, kdy se můžou především soustředit například na samoživitelky s dětmi. Většina projektů se soustředí na cílovou skupinu jednotlivci a rodiny, nicméně jsou zde i výjimky.

Především nestátní neziskové organizace se ve svých projektech zaměřují na jiné cílové skupiny, než jsou jednotlivci a rodiny. Nestátní nezisková organizace Renadi, o.p.s. se

soustředí s projektem Recovery na osoby žijící na ulici, a přitom závislé na alkoholu. V Plzeňském kraji se nestátní nezisková organizace Ledovec, z.s. zaměřuje především na osoby trpící duševním onemocněním. Česká společnost AIDS pomoc, z.s. v Praze se zaměřuje na klienty, kteří jsou HIV pozitivní. Posledním příkladem je Letní dům, z.ú. v Praze, který se zaměřuje na mladé dospělé.

Za to projekty, které realizují obce a města i obce a města ve spolupráci s nestátní neziskovou organizací mají vždy zvolenou cílovou skupinu jednotlivci a rodiny. Tedy obce se nezaměřují na žádnou cílovou skupinu osob bez domova, ale poskytují pomoc těm, kteří to nejvíce potřebují.

Rozpočet

Celkové rozpočty jednotlivých projektů se velmi liší. Projekty s plánem zabydlení pěti domácností se realizují pouze dva. Jeden projekt je realizován Svazkem obcí Mikroregionu Žulovska, kde pro zabydlení 5 domácností mají celkové rozpočet 7 456 400 Kč. Druhým projektem, který plánuje zabydlet také 5 domácností je projekt Sociální bydlení v Jilemnici, realizován městem Jilemnice s celkovým rozpočet 5 901 000 Kč. Projektů, které plánují zabydlet alespoň 10 domácností, už je podstatně více. Rozpětí rozpočtu u projektů, které plánují zabydlet 10 domácností je velmi široké. Projekt Most – klíč k bydlení realizován Statutárním městem Most s partnerem projektu K srdci klíč, o.p.s. měli celkový rozpočet 4 502 530 Kč. Naproti tomu projekt realizován Statutárním městem Plzní spolu s organizací NADĚJE Plzeň, z.s. a Obytná zóna Sylván, a.s., s názvem projektu Podpora dostupnosti bydlení v Plzni měli celkový rozpočet 24 193 613 Kč. Jedná se tedy opravdu o velké rozpětí rozpočtu, i přesto že se jde o stejný počet zabydlených rodin.

Projekty s nejvyšším množstvím zabydlených domácností, což je 40, disponují rozpočtem v rozmezí mezi 21 457 800 Kč – 24 901 800Kč.

8 VLASTNÍ VÝZKUM

8.1 Polostrukturované rozhovory

Metodický přístup

V rámci polostrukturovaných rozhovorů byli osloveni realizátoři projektů Housing First a Housing Led v České republice. Zájem o provedení rozhovoru projevil celkem 6 respondentů. Jednalo se především o vedoucí těchto projektů. Projekty Housing First a Led jsou realizovány po celé České republice. Osobně jsem se setkala pouze s jedním respondentem, jelikož ve Zlínském kraji je pouze jeden realizovaný projekt. Byla mi možnost se setkat s panem Mgr. Kamilem Hricem, DiS., který vede projektu Housing-led realizovaný v Otrokovicích. Zbylých 5 rozhovorů bylo uskutečněno skrze telefonní hovor. Spojila jsem se s paní Mgr. Dagmar Říhovou, která pracuje na odboru sociálních věcí v Olomouci. Zde působí jako vedoucí oddělení podpory v bydlení a je vedoucí projektu Rozvoj sociálního bydlení ve statutárním městě Olomouci. Tento projekt realizuje přístup Housing Led. Dalším respondentem polostrukturovaného rozhovoru byla paní Mgr. Lucie Polzerová, která je koordinátorka týmu, v nestátní neziskové organizaci SKP-Centrum. Tato organizace realizuje projekt Podpora zabydlování v Moravské Třebové. Partner tohoto projektu je i město Moravská Třebová. V rámci svého výzkumu jsem se dále spojila s paní Ing. Lucií Muroňovou DiS., která působí v organizaci Slezská Diakonie. Paní Muroňová zde působí jako vedoucí přímé podpory v rámci projektu Housing First Slezská diakonie. S dalším respondentem, se kterým jsem se spojila byla paní Evou Kudrnovou, která působí v organizaci Centrum sociálních služeb Praha, jako vedoucí týmu klíčových pracovníků. Paní Kudrnová taktéž v rámci týmu pracuje na přístupu Housing First s názvem projektu Konečně doma. Můj poslední rozhovor se uskutečnil s panem Bc. Františkem Kaiseršotem z organizace Mezi proudy o.p.s., působící v Českých Budějovicích. Kde pan Kaiseršot působí jako ředitel. Pan Kaiseršot realizuje se svým týmem přístup Housing First v rámci projektu Zabydlíme Vás na první dobrou.

Respondentům byly položeny následující otázky týkající se problematiky bezdomovectví:

1. Co považujete za hlavní faktory, které by mohly zlepšit situaci lidí bez domova v následujících letech?
2. Jaké problémy nebo překážky brání efektivnímu řešení bezdomovectví?

3. Jaké jsou dlouhodobé plány nebo vize organizace/města pro zlepšení situace osob bez domova?

4. Jaké konkrétní výsledky nebo změny jste za poslední roky zaznamenali?

5. Jak organizace/město spolupracuje s dalšími veřejnými a neziskovými subjekty při realizaci programu (např. městský úřad, neziskové organizace, zdravotnická zařízení)?

6. Jak náročné je získat dotaci na projekty zaměřené na řešení bezdomovectví?

7. Jakou podporu poskytuje ministerstvo nebo krajské úřady při realizaci těchto projektů?

Vyhodnocení rozhovorů je provedeno otevřeným kódováním.

Tabulka 56 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 1, vlastní zpracování

Co považujete za hlavní faktory, které by mohly zlepšit situaci lidí bez domova v následujících letech?
Dostupné bydlení Individuální podpora Systémové změny – prevence vystěhování, změny v legislativě, podpora zaměstnanosti ohrožených skupin a řešení zadlužení Lepší spolupráce mezi aktéry
Více forem dostupného bydlení Větší jistota dávkového systému
Je důležité, aby prošel kvalitní zákon o podpoře bydlení a o sociálním bydlení Kdyby se přístup Housing First aplikoval ve všech větších městech
Rozvoj bytového fondu Schválení zákona o podpoře bydlení Větší zapojení obcí
Nová zákonná norma
Systém sociálního bydlení Snížené nájemné v bytech z městského bytového fondu

U otázky číslo jedna se většina respondentů shodla, že dostupné bydlení patří mezi hlavní faktory, které by mohlo pomoci s problematikou bezdomovectví. Udržet si bydlení pro osoby nacházející se v bytové nouzi je velmi těžké. Proto by někteří respondenti uvítali snížené nájemné pro tyto osoby, lepší dávkový systém nebo prevenci před vystěhováním. Někteří respondenti i zmiňují rozvoj bytového fondu, jelikož nájemné v soukromém sektoru je v dnešní době velmi vysoké. V rámci bytového fondu jsou nájemné za byty z tohoto fondu nižší. Naopak jiný respondent uvedl: „*Chybí nám nová zákonná norma, o kterou bychom se*

mohli opřít, například zákon o podpoře bydlení.“ Současná legislativa neupravuje dostatečně sociální bydlení a s ním následnou pomoc, která je klientům poskytována.

Tabulka 57 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 2, vlastní zpracování

Jaké problémy nebo překážky brání efektivnímu řešení bezdomovectví?
Tlak na poskytovatele sociálních služeb pro vyšší efektivitu – klient nesmí mít žádné dluhy. Byrokratické bariéry – například přístup k dávkám nebo ke zdravotní péči Negativní veřejné mínění Neprovázanost služeb
Nedostatek bytů Nespolehlivost dávkového systému Chybějící koncepce ze strany měst – dávají přednost výdělku od tržního nájemného
Malá zapojenost obcí, krajů – problém nenechávat jen na neziskových organizacích
Nastavení myšlení naší společnosti
Málo sociálních služeb, které by klienty provázali Sociální dávky často nepokryjí náklady na sociální bydlení Malý bytový fond
Nedostatek cenově dostupného standardního bydlení

Na 2. otázku týkající se problémů a překážkám k efektivnímu řešení problematiky bezdomovectví opět každý respondent odpověděl odlišně. Na tuto otázku odpovídali respondenti různě. Často zmiňovali problém s přístupem k sociálním dávkám. Jelikož klienti nejsou schopni pokrýt sami nájemné. Další časté téma byl nedostatek cenově dostupného

bydlení, ať už v rámci městského bytového fondu nebo soukromém sektoru. Jeden z respondentů uvádí, že „*Situaci osob bez domova rozhodně zlepšilo, kdybychom měli dostatek standardního, levnějšího nájemního bydlení, aby ti lidé byli zabydleni a aby mohli věci, které je přivedli až na ulici, řešili už z toho standardního bydlení*“. Dva respondenti poukázali na nízkou míru zapojení obcí a krajů a zdůraznili, že by se nemělo nechávat řešení bezdomovectví pouze na neziskovkách. Další dva respondenti zmínili negativní nastavení společnosti vůči osobám bez domova, což vnímají jako výraznou překážku.

Tabulka 58 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 3, vlastní zpracování

Jaké jsou dlouhodobé plány nebo vize organizace/obce pro zlepšení situace osob bez domova?
Rozšíření kapacit přístupu Housing First
Zlepšení mezioborové spolupráce
Osvětová činnost – cílem je snížit stigmatizaci a změnit pohled veřejnosti na bezdomovectví
Snaha o legislativní změny – podílet se na změnách a tvorbě zákonů
Udržet pomoc zabydleným lidem i po skončení projektu
Plánování je náročné kvůli nejistotě ohledně schopnosti klientů platit nájem – hrozí některým vystěhování
Čekáme na tzv. superdávku
Fungování na realitním trhu – zřízení sociální realitka
Vznik bytového družstva a výstavba bytů
Udržení kontaktní místo pro bydlení
Pokračování v zabydlování klientů v sociálních bytech

Příprava nové koncepce bydlení
Ucházíme se o podporu v rámci čtvrtého projektu

Otázka číslo 3 zobrazuje odpovědi na otázku, která se týká dlouhodobých plánů a vizí pro zlepšení situace osob bez domova. Každý respondent formuloval svou vizi odlišně. První respondent odpověděl, že jejich dlouhodobé plány jsou zvýšit kapacity Housing First, posílit mezioborovou spolupráci a zlepšit pohled veřejnosti na osoby bez domova. Plánem do budoucna je pro druhého respondenta, aby dokázali udržet pomoc lidem v rámci projektu Housing First i po jeho skončení. Někteří upozorňují na nejistou budoucnost a čekají na nové formy podpory, jako je tzv. superdávka. Objevily se i konkrétní návrhy, např. zřízení sociální realitky nebo výstavba bytů v rámci bytového družstva. Poslední z respondentů se momentálně uchází o další projekt na pomoc lidem bez domova.

Tabulka 59 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 4, vlastní zpracování

Jaké konkrétní výsledky nebo změny jste za poslední roky zaznamenali?
Úspěšné ubytování, stabilizace klientů a udržení bydlení ve více než 90% případů
Zvýšený zájem měst a obcí – více měst začíná implementovat Housing First
Zlepšení zdravotního stavu klientů
Posílení spolupráce mezi sektory – propojení sociálních a zdravotních služeb a magistrátů
V Praze je situace obtížná – bydlení je nedostupné pro nízkopříjmové osoby
Úspěšné zabydlení 17 bytů
Lepší spolupráce s krajským úřadem
Výrazné zlepšení oproti stavu před implementací Housing First

Vznik multidisciplinárního týmu
Máme zabydleno 35 bytů
Vyčlenění sociálního bydlení v běžných domech
V prvním roce projektu nikdo z klientů nepřišel o bydlení
Výrazné snížení počtu lidí bez domova v městě
Ve třech realizovaných projektech jsme zabydleli okolo 60 domácností
Úspěšnost projektu je 96 %

Otázka číslo 4 se týkala výsledků nebo změn, které respondenti zaznamenali v rámci svých projektů. Respondenti hodnotili výsledky projektů převážně pozitivně. Ve většině případů došlo k úspěšnému zabydlení klientů s velmi vysokou mírou udržení bydlení. Jen jeden respondent avizoval současnou negativní situaci, a to v Praze. Za to „vznik *exkluzivního multidisciplinárního týmu je jedinečný u nás v kraji*,“ pochvaloval si jeden z respondentů. Kde je situace kvůli vysokým cenám bydlení situace velmi obtížná. Projekty podle odpovědí vedly také ke zlepšení zdraví klientů, větší mezioborové spolupráci a poklesu počtu lidí bez domova.

Tabulka 60 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 5, vlastní zpracování

Jak organizace/město spolupracuje s dalšími veřejnými a neziskovými subjekty při realizaci programu (např. městský úřad, neziskové organizace, zdravotnická zařízení)?
Městské úřady nám poskytují byty z městského bytového fondu
Účastníme se akčních skupin a komunitního plánování
Zdravotní zařízení nám pomáhají s péčí o klienty chronicky nemocné
Neziskové organizace zajišťují sociální práci, psychologické poradenství a dluhové poradenství

Městský úřad nám sice poskytuje byty, ale pouze v omezeném množství
S městem máme partnerskou smlouvu – vyčlenili nám 10 bytů pro náš projekt
Dostáváme pozitivní zpětnou vazbu – zastupitelé kraje se zajímali o možnosti rozšířit projekt i do dalších měst
S městským úřadem příliš nespolupracujeme
V projektu máme partnera zaměřeného na duševní zdraví – díky nim máme psychiatra, sestru se specializací na psychiatrii a terapeuta
Nespolupracujeme
Nespolupracujeme

Otázka číslo 5 směřovala na to, do jaké míry organizace nebo města spolupracují s dalšími subjekty při realizaci projektů zaměřených na řešení bezdomovectví. V odpovědích se ukázalo, že spolupráce probíhá spíše s městskými úřady, které v rámci svých možností poskytují byty z městského fondu. Jeden z respondentů uvedl: „*Oslovili jsme město, které s náma podepsalo partnerskou smlouvu a na základě toho, nám vyčlenilo ze svého bytového fondu 10 bytů, zbytek jsme sháněli na komerčním trhu, takže nám město tímto způsobem podpořilo.*“ Další respondent získal do projektu i partnera, který se zaměřuje na duševní zdraví jedince. Díky tomu mohou mít ve svém týmu specialisty jako psychiatr a terapeut. Dva respondenti uvedli, že s nikým nespolupracují.

Tabulka 61 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 6, vlastní zpracování

Jak náročné je získat dotaci na projekty zaměřené na řešení bezdomovectví?
Je to náročné kvůli vysoké administrativní zátěži
Krátkodobé financování projektů komplikuje dlouhodobé plánování

Proces je časově náročný
Dotační výzvy jsou, selhává však větší spolupráci mezi subjekty
Projektová výzva vyžaduje velmi detailní popis všech aktivit, což je složité
V České republice je nedostatek podkladů – museli jsme čerpat informace ze zahraničních zdrojů
Získání dotace není pro nás příliš náročné
Je to náročné
Nevýhodou je nejistota po skončení financování, nevíme, co bude do budoucna
Není to těžké – máme už potřebné zkušenosti

Otázka číslo 6 se týkala náročnosti získání dotace k projektům, jako jsou Housing First a Housing Led. Většina respondentů uvedla, že získání dotace na projekty typu Housing First nebo Housing Led je poměrně náročné. Nejčastěji zmiňovanými překážkami byly vysoké administrativní požadavky, složité podmínky dotačních výzev a časová náročnost, přičemž následná samotná doba realizace je poměrně krátká.

Někteří respondenti se potýkali také s nedostatkem dostupných informací týkající se výzev na přístup Housing First, kdy museli čerpat informace ze zahraničních zdrojů.

Pouze jediný z respondentů uvedl, že „Pro nás se zkušenostmi to není až takový problém napsat žádost, proto to pro nás není až tak náročné“.

Tabulka 62 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 7, vlastní zpracování

Jakou podporu poskytuje ministerstvo nebo krajské úřady při realizaci těchto projektů?
Krajský úřad je zapojen v rámci projektu Podpora návazných aktivit sociálních služeb v MSK

Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje poradní osoby, které nám poskytují potřebnou podporu
Město se nemůže do těchto projektů přímo zapojit
Ministerstvo poskytuje finanční podporu
Ministerstvo práce a sociálních věcí nás podporuje prostřednictvím speciálního týmu
S krajským úřadem spolupracujeme
S krajským úřadem nespolečně pracujeme
Ministerstvo práce a sociálních věcí nám poskytují metodickou podporu
Ministerstvo nás podporuje, i když momentálně tuto podporu zatím nevyužíváme
S krajským úřadem žádná spolupráce neprobíhá

Poslední otázkou jsem se ptala na to, jakou podporu poskytuje ministerstvo a krajský úřad realizátorům projektů Housing First a Housing Led. Odpovědi na tuto otázku se mezi respondenty výrazně lišily. Dva respondenti odpověděli, že s Krajskými úřady vůbec nespolečně pracují. Na druhou stranu jeden respondent odpověděl, že spolupracuje s Krajským úřadem na projektu *Podpora návazných aktivit sociálních služeb v Moravskoslezském kraji*. Na druhou stranu, většina respondentů uvedla, že Ministerstvo práce a sociálních věcí jim poskytuje určitou formu podpory, a to jak metodickou, tak finanční.

9 NÁVRH OPATŘENÍ

Na základě provedené analýzy rozhovorů, získaných poznatků z teoretické části a provedení rozhovorů s realizátory projektů Housing First a Housing Led, byla navržena konkrétní opatření, která by mohla pomoci osobám bez domova nebo osobám nacházejícím se v bytové nouzi. Návrhy vycházejí ze získaných znalostí a zkušeností především od respondentů polostrukturovaného rozhovoru.

Opatření jsou mířena především na střední a větší města, kam můžeme zařadit všechna okresní a krajská města. Jelikož se tato města více potýkají s problematikou bezdomovectví než menší města. Krajská a okresní města mají i větší možné kapacity pro zavádění navržených opatření. Cílovou skupinou opatření jsou osoby bez domova a osoby nacházející se v bytové nouzi. Realizátory navržených opatření jsou především městské úřady, magistráty měst, krajské úřady, nestátní neziskové organizace a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Tabulka 63 Návrh opatření, vlastní zpracování

Větší množství dostupných bydlení
Popis problému
V současnosti je na trhu velmi omezené množství dostupných bytů. Ceny nemovitostí zůstávají velmi vysoké, což se výrazně promítá i do výše nájemného. I pro pracující osoby je bydlení často nedostupné. V České republice chybí cenově dostupné standardní bydlení, což podle respondentů komplikuje situaci osobám bez domova, protože těm je pomalu nemožné bydlení zajistit. Některé přístupy, zejména Housing Led, které častěji realizují obce a města, pracují s možností nabídnout klientům byty z městského bytového fondu. Problémem však je, že města často nejsou ochotna vyčlenit větší množství těchto bytů, jelikož by se nejednalo

o klasické nájemné, ale o snížené. Tím pádem, by města měla menší tržní výdělek, než kdyby v městském bytě zabydleli klasického nájemníka.

Z rozhovorů jsem se dozvěděla, že někteří klienti se možná budou muset v budoucnu vystěhovat, protože výše sociálních dávek jim nepokryje náklady na nájem.

Opatření

Situaci by výrazně pomohlo, kdyby města poskytovala část svého bytového fondu i na problematiku bezdomovectví. Jednalo by se v těchto případech o byty se sníženým nájemným. Pro města by to sice znamenalo nižší finanční výnos oproti tržnímu nájemnému, ale zároveň by šlo o řešení sociálního problému daného města. V Otrokovicích je klientům poskytováno nájemní bydlení za 50Kč za m², což je o 2/3 levnější než klasické komerční bydlení v Otrokovicích.

Realizátor	Městský úřad, Obecní úřad, Magistrát
Cílová skupina	Osoby bez domova, osoby nacházející se v bytové nouzi
Zdroje financování	Rozpočty měst a krajů
Rizika a omezení	Nedostatek bytů v bytovém fondu, přednost vyššímu výdělku ze strany měst, nevhodné užívání bytu klienty, negativní reakce sousedních bytů

Tabulka 64 Návrh opatření, vlastní zpracování

Zřízení multidisciplinárního týmu

Popis problému
V rámci programů Housing First a Housing Led je klientům nabídnuta pomoc i po zabydlení. Tuto pomoc obstarávají především sociální pracovníce, které samy nemohou nabídnout odbornou péči jako specialisté. Většinou nestátní neziskové organizace nemají ve svých týmech psychology, psychiatry, zdravotníky, terapeuty, a tak musí toto zajišťovat externě. Každý klient potřebuje individuální a komplexní pomoc, protože osoby bez domova čelí mnoha problémům, jako je závislost na alkoholu nebo návykových látkách, trpí duševním onemocněním nebo traumatem. Multidisciplinární tým byl zaveden pouze u jednoho respondenta mého rozhovoru, který hodnotí přínos tohoto týmu velmi pozitivně.
Opatření
Multidisciplinární tým dokáže poskytnout větší pomoc klientovi, jelikož jde o tým složený ze specialistů. Jednalo by se například o psychology, psychiatry, zdravotníky či terapeuty. Díky tomuto týmu klient dostane vyšší péči, což snižuje pravděpodobnost návratu zpět na ulici. Zavedení multidisciplinárního týmu může uspořit i veřejné prostředky, jako jsou výjezdy záchranných složek, hospitalizací klientů a další.

Realizátor	Magistrát, městský úřad, nestátní neziskové organizace, zdravotnická zařízení
Cílová skupina	Osoby bez domova
Zdroje financování	OPZ+, Dotace od MPSV, rozpočet města
Rizika a omezení	Složité zorganizování a fungování multidisciplinárního týmu, finanční náročnost týmu

Tabulka 65 Návrh opatření, vlastní zpracování

Větší propojenost	
Popis problému	
Velké množství projektů se zaměřením na osoby bez domova jsou realizovány v současnosti především nestátními neziskovými organizacemi. Velmi málo projektů je realizováno obcí či městem. Respondenti působící v nestátních neziskových organizacích avizovali, že by uvítali větší propojenost, spolupráci, ale především zapojení měst do těchto projektů. Dokonce v některých krajích není realizovaný ani jeden projekt k inovativnímu řešení bezdomovectví z OPZ+.	
Opatření	
Ke snížení počtu lidí bez domova v České republice by významně přispělo, kdyby se do těchto projektů zapojilo alespoň každé krajské město. Momentálně jsou v České republice i kraje, kde není realizován ani jeden projekt. Je tedy žádoucí, aby i Ministerstvo práce a sociálních věcí více iniciovalo města a obce k zapojení se do těchto projektů.	

Realizátor	Magistráty krajských měst
Cílová skupina	Osoby bez domova
Zdroje financování	OPZ+
Rizika a omezení	Nedostatečné kapacity pracovníku

Tabulka 66 Návrh opatření, vlastní zpracování

Nová legislativa
Popis problému
Současná legislativa týkající se bezdomovectví je velmi zastaralá a neestuje žádný zákon, který by komplexně upravoval problematiku bezdomovectví. Současně není ani vymezeno, jakou funkci mají vykonávat obce s řešením této problematiky. Tento nedostatek právního rámce komplikuje řešení bezdomovectví.
Opatření
Velkou změnu do legislativy by mohl přinést zákon o podpoře bydlení nebo jiný zákon, který by pomohl nestátním neziskovým organizacím a městům či obcím s řešením problematiky bezdomovectví. Zákon o podpoře bydlení, by byl první zákon, který by upravoval dostupnost bydlení v České republice.

Realizátor	Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj
Cílová skupina	Osoby bez domova
Zdroje financování	Státní rozpočet
Rizika a omezení	Dlouhý legislativní proces, nejasné vymezení kompetencí

Tabulka 67 Návrh opatření, vlastní zpracování

Prevence bezdomovectví
Popis problému
V současnosti se lidem, kteří jsou ohroženi bezdomovectvím, dostane pomoci až v momentě, kdy skutečně skončí na ulici V mnoha případech se lidem v nouzi dostane pomoci až v momentu, kdy skutečně skončí na ulici. Neřeší se tedy příčiny či pozadí situace, ani prevence, ale až následný problém, tedy až když se člověk ocitne bez střechy nad hlavou.
Opatření
Pro prevenci by bylo vhodné zřízení alespoň jednoho krizového týmu v každém kraji, případně menšího krizového týmu v každém okresním městě. Tento tým by pomáhal osobám, u kterých hrozí ztráta bydlení. Lidé by se s žádostí o pomoc obraceli na krizový tým skrze webové stránky nebo krizovou linku. Tyto informace by byly dostupné na webu okresního města a příslušného úřadu práce. Krizový tým by působil i terénně, jeho úkolem by byla snaha pomoci klientům předejít ztrátu bydlení.

Realizátor	Krajské úřady, Ministerstvo práce a sociálních věcí, nestátní neziskové organizace
Cílová skupina	Osoby bez domova, osoby nacházející se v bytové nouzi
Zdroje financování	Státní rozpočet, Operační program Zaměstnanost plus, rozpočty krajů
Rizika a omezení	Dlouhý legislativní proces, nejasné vymezení kompetencí

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývá problematikou bezdomovectví s důrazem na využívání inovativních přístupů k řešení této problematiky. Mezi inovativní přístupy k řešení problematiky bezdomovectví patří Housing First, Housing Led, Rapid Re-Housing a Housing Ready. Cílem této práce bylo analyzovat přístupy jednotlivých realizátorů projektů a na základě výzkumu, poté navrhnout vhodná řešení pro zlepšení situace osob bez domova.

Teoretická část bakalářské práce se zaměřuje na popsání teoretických východisek pro problematiku bezdomovectví. Práce rozebírá základní pojmy týkající se bezdomovectví jako je identifikace příčin, které vedou k tomu, že se člověk ocitne na ulici, dále druhy osob bez domova, aktuální počet a struktura bezdomovců, právní rámec a také zmiňují hlavní aktéry, kteří se pohybují v této problematice bezdomovectví.

V praktické části je provedena analýza přístupů Housing First a Housing Led probíhajících v České republice. Zde jsem vycházela především z webové stránky Sociální bydlení, které spadají pod Ministerstvo práce a sociálních věcí. Dále byly součástí praktické části i polostrukturované rozhovory s realizátory jednotlivých probíhajících projektů. Na základě těchto rozhovorů došlo k analýze jednotlivých odpovědí. Výzkum tedy ukázal detailnější pohled na fungování těchto projektů v praxi. Ať už projektů realizovaných nestátními neziskovými organizacemi nebo přímo městy či obcemi. Na základě analýzy rozhovorů jsou navržena opatření, která mohou vést ke zlepšení situace lidí bez domova. Mezi opatření například patří zajištění většího množství dostupného standardního bydlení, přijetí nové legislativy ohledně osob bez domova nebo těch co se nachází v bytové nouzi, větší spolupráci mezi jednotlivými subjekty nebo zřízení více multidisciplinárních týmů.

Výsledky analýzy umožňují poskytnout pohled na to, jaká je aktuální situace s pomocí těch, kteří se ocitli bez domova. Přístupy Housing First a Led tedy představují efektivní nástroje k řešení bezdomovectví. Lze tedy říct, že cíle bakalářské práce byly naplněny, a to na základě provedené analýzy, která umožnila identifikovat projekty, kterými nestátní neziskové organizace a města pomáhají lidem bez domova.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BALL COOPER, Laurie a VOHRYZEK, Ana, 2017. Rethinking Rapid Re-Housing: Toward Sustainable Housing for Homeless Populations. Online. University of Pennsylvania Journal of Law and Social Change. Roč. 19, č. 4, s. 307-334. Dostupné z: <https://scholarship.law.upenn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1200&context=jlasc>. [cit. 2025-03-26].

Bezdomovectví se netýká jen lidí na ulici, 2024. Online. STATISTIKY&MY časopis českého statistického úřadu. 14.6.2024, 10.5.2024. Dostupné z: <https://statistikaamy.csu.gov.cz/bezdomovectvi-se-netyka-jen-lidi-na-ulici>. [cit. 2025-03-27].

Česká republika porušuje právo na bydlení, shledal Evropský výbor pro sociální práva, 2025. Online. Ministerstvo spravedlnosti České republiky. 24.1. 2025. Dostupné z: <https://msp.gov.cz/web/msp/rozcestnik/-/clanek/ceska-republika-porusuje-pravo-na-bydlen%C3%AD-shledal-evropsky-vybor-pro-socialni-prava-1>. [cit. 2025-03-27].

ČERNÁ, PH. D. (ROZ. LINDOVSKÁ), Mgr. Eliška; KUBALA, Mgr. Petr a RIPKA, PH. D., Mgr. Štěpán, 2018. Pilotní testování rychlého zabydlení rodin s dětmi (Rapid Re-Housing). Online, Závěrečná evaluační práce. Ostrava: Ostravská univerzita Fakulta sociálních studií. ISBN 978-80-7599-049-5. Dostupné z: <https://dokumenty.osu.cz/fss/publikace/zaverecna-zprava-zabydleni-rodin.pdf>. [cit. 2025-03-25].

Čl. 25 *Všeobecná deklarace práv*, 1948. Online. Ministerstvo zahraničních věcí. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/file/3156327/Vseobecna_deklarace_lidskych_prav.pdf. [cit. 2025-05-20].

DOČEKAL, Vít a KLIMENT, Pavel, 2017. Pohled na bezdomovství v České republice. Online. Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 9788024450070. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/e-kniha/pohled-na-bezdomovstvi-v-ceske-republice-2326385/>. [cit. 2025-03-27].

Evropská sociální charta - Čl. 16 - Právo rodiny na sociální, právní a hospodářskou ochranu, 1996. Online. Ministerstvo práce a sociálních věcí. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/>. [cit. 2025-05-20].

FOLDYNOVÁ, I. a kol (2016) Analýza struktury obecních bytů v ČR. Ostrava: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

HECZKOVÁ, Eduarda, b.r. Bezdomovci a my. Online. GETSEMANY. Dostupné z: <https://www.getsemany.cz/node/292>. [cit. 2025-03-29].

HLADKÁ, Marie; RENNEROVÁ, Zuzana a ALMANI TŮMOVÁ, Kateřina, 2018. Sociální bydlení. Asociace nestátních neziskových organizací.

HLADKÁ, PH.D., Ing. Marie, 2018. Vybrané koncepty při řešení problematiky sociálního bydlení: teoretická východiska, limity a příležitosti. Asociace nestátních neziskových organizací v ČR.

HOLPUCH, Petr; JANUROVÁ, Kristýna; KUCHAROVÁ, Věra a NEŠPOROVÁ, Olga, 2019. SČÍTÁNÍ OSOB BEZ DOMOVA V ČESKÉ REPUBLICE 2019: Kategorie bez střechy a vybrané kategorie bez bytu podle typologie ETHOS. Online. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí.

Homelessness: A Critical Introduction, 2023. Velká Británie: Polity Press. ISBN 9781509554492.

Housing First, b.r.. Online. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Sociální bydlení. 7.2.2025. Dostupné z: <https://socialnibydeni.mpsv.cz/socialni-bydleni/housing-first>. [cit. 2025-03-27].

Housing Led, b.r.. Online. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Sociální bydlení. Dostupné z: <https://socialnibydeni.mpsv.cz/socialni-bydleni/housing-led>. [cit. 2025-03-26].

HRONOVÁ, Zuzana, 2025. Superdávka se blíží: V čem systém dávek napraví, v čem naopak může uškodit. Online. 2025. Deník.cz. Dostupné také z: <https://www.denik.cz/ekonomika/superdavka-davky-statni-socialni-pomoc-pracovni-bonus-prispevek-pridavek.html>

Je možné ukončit bezdomovectví v Evropě do roku 2030?, 2023. Online. Mít domov - Magazín o sociálním a dostupném bydlení a ukončování bezdomovectví. Roč. 2023, č. 1, s. 73. Dostupné z: https://socialnibydeni.mpsv.cz/download/dokumenty/magazin/cislo_1/cerven_2023_jedna_stranka.pdf. [cit. 2025-03-28].

KALNICKÝ, Juraj, 2022. Dobrovolný bezdomovec - senior. Online. Grada. ISBN 9788027130795. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/e-kniha/dobrovolny-bezdomovec-senior-2326367/>. [cit. 2025-03-29].

Koncepce bydlení České republiky 2021+, 2021. Online. Ministerstvo pro místní rozvoj.

Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020, 2013. Úřad vlády ČR.

KUBÁTOVÁ, Helena; LEBEDA, Tomáš a ŠARADÍN, Pavel, 2022. Bez střechy nad hlavou. Empirická studie bezdomovectví v Olomouci. Online. Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 9788024460178. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/e-kniha/bez-strechy-nad-hlavou-empiricka-studie-bezdomovectvi-v-olomouci-2326376/>. [cit. 2025-03-27].

LINDOVSKÁ, Eliška, August 2024. Homelessness Coping Strategies from Housing Ready and Housing First Perspectives. Online. European Journal of Homelessness. Roč. 8, č. 1, s. 97-115. ISSN 2030-3106. Dostupné z: https://www.feantsaresearch.org/download/article-05_8-12660385672362856573.pdf. [cit. 2025-03-26].

Mimořádná okamžitá pomoc, b.r.. Online. ÚŘAD PRÁCE ČR. Úřad práce ČR. 4.3.2025. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/mimoradna-okamzita-pomoc>. [cit. 2025-03-29].

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, b.r. Podpora sociálního bydlení 2. Online. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Operační program Zaměstnanost plus. 1.4.2025. Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/vyzva-064-opz-plus>. [cit. 2025-04-07].

Operační program Zaměstnanost plus, b.r.. Online. DotaceEU. Dostupné z: <https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/programy/list/op-zamestnanost>. [cit. 2025-03-28].

OP Zaměstnanost plus 2021–2027, b.r.. Online. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Operační program Zaměstnanost plus. Dostupné z: <https://www.esfcr.cz/opz-plus>. [cit. 2025-03-28].

PLEACHE, Nikolas, 2017. Evropská příručka Bydlení především. Online. Praha: Úřad vlády ČR – Sekce pro lidská práva Agentura (Odbor) pro sociální začleňování. ISBN 978-80-7440-159-6. Dostupné z: <https://housingfirsteurope.eu/wp-content/uploads/2021/11/housing-first-guide-czech.pdf>. [cit. 2025-03-27].

Pomoc v hmotné nouzi, b.r.. Online. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Ministerstvo práce a sociálních věcí. 14.3.2019. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/pomoc-v-hmotne-nouzi>. [cit. 2025-03-29].

PORTÁL HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY, 2022. Hlavní město má dlouhodobou strategii, jak pomáhat svým obyvatelům v bytové nouzi. Online. PORTÁL HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. PORTÁL HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY PRAHA.EU. 9. 9. 2022. Dostupné z: https://praha.eu/w/hlavni_mesto_ma_dlouhodobou_strategii_3470835?p_1_back_url=%2Fweb%2Fpraha%2Fvyhledavani%3Fq%3Dme%25202030%26delta%3D20%26start%3D4. [cit. 2025-04-03].

QUILGARS, Deborah a PLEACE, Nicholas, 2016. Housing First and Social Integration: A Rapid Re-housing's Role in Responding to Homelessness: What the Evidence Says, 2018. Urban Institute

Rapid Re-Housing Works, © 2025. Online. National Alliance to End Homelessness. Dostupné z: <https://endhomelessness.org/resources/toolkits-and-training-materials/rapid-re-housing-works/>. [cit. 2025-03-26].

Realistic Aim? Online. Social Inclusion. Roč. 4, č. 4, s. 5-15. ISSN 2183–2803. Dostupné z: <https://doi.org/10.17645/si.v4i4.672>. [cit. 2025-03-27].

RUPPERT, Veronika, © 1997-2025. Kocmánková: Bezdomovci mládnou. Online. Český rozhlas. Dostupné z: <https://wave.rozhlas.cz/kocmankova-bezdomovci-mladnou-5270460>. [cit. 2025-03-29].

SEZNAM ZPRÁVY, 2025. Poslanci opět odložili zákon o podpoře bydlení. Co by měl změnit? Online. SEZNAM ZPRÁVY. Seznam Zprávy. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-byznys-reality-poslanci-opet-odlozili-zakon-o-podpore-bydleni-co-by-mel-zmenit-273120>. [cit. 2025-04-03].

Státní sociální podpora, b.r.. Online. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Ministerstvo práce a sociálních věcí. 17. 9. 2021. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/statni-socialni-podpora>. [cit. 2025-03-29].

Strategie prevence, snižování negativních dopadů a ukončování bezdomovectví v Praze do roku 2030, 2022. Online. Hlavní město Praha, Odbor sociálních věcí.

STRATEGIE STÁTU/MĚSTA (POLITIKY), © 2025. Online. BEZDOMOVECTVÍ. Dostupné z: <https://www.bezdomovectvi.cz/progres/strategie-reseni/>. [cit. 2025-03-26].

Strategie sociálního začleňování 2021–2030, 2023. Online. 3. Ministerstvo práce a sociálních věcí.

ŠTĚCHOVÁ, PhDr. Markéta, © 2025. Bezdomovci a vybrané sociálně patologické jevy. Online. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/4-2009-bezdomovci-a-vybrane-socialne-patologicke-jevy.aspx>. [cit. 2025-03-27].

VÁGNEROVÁ, Marie; CSÉMY, Ladislav a JAKUB, Marek, 2018. Bezdomovectví ve středním věku. Online. Praha: Karolinum. ISBN 9788024640549. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/e-kniha/bezdomovectvi-ve-strednim-veku-2326374/>. [cit. 2025-03-29].

Vláda schválila návrh zákona o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení, b.r.. Online. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Ministerstvo práce a sociálních věcí. 1.3.2017. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/vlada-schvalila-navrh-zakona-o-socialnim-bydleni-a-o-prispevku-na-bydleni>. [cit. 2025-03-29].

Výzva č. 007 a 101 OPZ+ Podpora sociálního bydlení (2022–2026), b.r.. Online. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Sociální bydlení. 16.1.2025. Dostupné z: <https://socialnibydeni.mpsv.cz/projekty/vyzva-c-007-a-101-opz-podpora-socialniho-bydleni-2022-2026>. [cit. 2025-03-28].

Zákon o podpoře v bydlení, ©2025 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Online. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/bytova-politika/archiv-do-2024/bydleni-jako-jedna-z-hlavnich-priorit-vlady/zakon-o-podpore-v-bydleni>. [cit. 2025-03-29].

Zákon o SB, b.r.. Online. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Sociální bydlení. 6.1.2025. Dostupné z: <https://socialnibydeni.mpsv.cz/socialni-bydleni/zakon-o-sb>. [cit. 2025-03-28].

Způsob bydlení, 2021. Online. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Sčítání 2021. Dostupné z: <https://scitani.gov.cz/zpusob-bydleni>. [cit. 2025-03-27].

Životní a existenční minimum, b.r.. Online. Ministerstvo práce a sociálních věcí. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/zivotni-a-existencni-minimum>. [cit. 2025-03-29].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Přibližný počet domácností v bytové nouzi.....	31
Obrázek 2 Komu zákon pomůže?	32
Obrázek 3 Housing Led	40
Obrázek 4 Housing Ready	41
Obrázek 5 Realizující projekty v ČR z OPZ+.....	49
Obrázek 6 Mapa projektů.....	50

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Počet a struktura osob bez domova v roce 2019, vlastní zpracování podle Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí	19
Tabulka 2 Způsob bydlení podle SLDB 2021, vlastní zpracování podle SLDB 2021	20
Tabulka 3 Návrhy legislativních změn dle kompetencí jednotlivých ministerstev, vlastní zpracování podle Strategie prevence, snižování negativních dopadů a ukončování bezdomovectví v Praze do roku 2030	26
Tabulka 4 Životní minimum a existenční minimum, vlastní zpracování podle Úřadu práce ČR	30
Tabulka 5 Životní minimum jednotlivce, vlastní zpracování	30
Tabulka 6 Náklady na zákon, vlastní zpracování podle Ministerstva pro místní rozvoj	32
Tabulka 7 Životní a existenční minimum, vlastní zpracování podle Úřadu práce	33
Tabulka 8 Čerpání z OPZ+, vlastní zpracování podle ESF v ČR	45
Tabulka 9 Výzva č.064 z OPZ+, vlastní zpracování podle ESF v ČR	46
Tabulka 10 Výzva č. 101 z OPZ+, vlastní zpracování podle ESF v ČR	50
Tabulka 11 Výzva č.007 z OPZ+, vlastní zpracování podle ESF v ČR	50
Tabulka 12 Čerpání z OPZ+, vlastní zpracování podle ESF v ČR	51
Tabulka 13 Projekt Recovery bydlení, vlastní zpracování	52
Tabulka 14 Projekt Šance na bydlení, vlastní zpracování	52
Tabulka 15 Projekt Housing First pro Moravskoslezský kraj 2, vlastní zpracování	53
Tabulka 16 Projekt PORTAVITA – HOUSING FIRST II., vlastní zpracování	53
Tabulka 17 Projekt Housing First Slezská diakonie, vlastní zpracování	54
Tabulka 18 Projekt Housing First Ledovec II, vlastní zpracování	54
Tabulka 19 Projekt Podpora bydlení na území města Plzně prostřednictvím SRS, vlastní zpracování	55
Tabulka 20 Projekt Housing First Písek, vlastní zpracování	56
Tabulka 21 Projekt Zabydlíme Vás na první dobrou, vlastní zpracování	56
Tabulka 22 Projekt Šance bydlet – Housing First v Chomutově, vlastní zpracování	57
Tabulka 23 Projekt Bydlím, bydlíš, bydlíme, vlastní zpracování	57
Tabulka 24 Projekt Bydlím a důstojně žiju v Ústeckém kraji, vlastní zpracování	58
Tabulka 25 Projekt V Sokolově k důstojnému bydlení, vlastní zpracování	58
Tabulka 26 Projekt Housing Led v lounském okrese, vlastní zpracování	59
Tabulka 27 Projekt Zavedení principů konceptu Housing First pro osoby žijící s HIV, vlastní zpracování	60
Tabulka 28 Projekt Housing Youth NADĚJE Praha, vlastní zpracování	60
Tabulka 29 Projekt Konečně domov, vlastní zpracování	61

Tabulka 30 Projekt Podpora samostatného bydlení, vlastní zpracování.....	61
Tabulka 31 Projekt Zabydlování metodou Housing First pro lidi se zkušeností s duševním onemocněním v Praze, vlastní zpracování	62
Tabulka 32 Projekt Housing First Baobab, vlastní zpracování.....	62
Tabulka 33 Projekt Housing Letní dům, vlastní zpracování.....	63
Tabulka 34 Projekt Garantované bydlení Liberec, vlastní zpracování	63
Tabulka 35 Projekt Centrum bydlení Liberec II., vlastní zpracování	64
Tabulka 36 Projekt Sociální bydlení v Jilemnici, vlastní zpracování	64
Tabulka 37 Projekt Rozvoj sociálního bydlení ve městě Ostrava, vlastní zpracování	65
Tabulka 38 Projekt Programové zabydlování domácností v bytové nouzi metodou Critical Time Intervention a implementace Městské nájemní agentury, vlastní zpracování	66
Tabulka 39 Projekt Programové zabydlování domácností v bytové nouzi s využitím metody Housing First, vlastní zpracování.....	66
Tabulka 40 Projekt Strategie a rozvoj Kontaktního místa pro bydlení v území Prahy 7, vlastní zpracování	67
Tabulka 41 Projekt Podpora sociálního bydlení v obci Staré Křečany, vlastní zpracování	68
Tabulka 42 Projekt Sociální bydlení v Chomutově, vlastní zpracování	68
Tabulka 43 Projekt Kontaktní místo pro bydlení Rumburk, vlastní zpracování	69
Tabulka 44 Projekt Rozvoj sociálního bydlení ve statutárním městě Olomouci, vlastní zpracování	69
Tabulka 45 Projekt Domov je základ III, vlastní zpracování	70
Tabulka 46 Projekt Housing-led Otrokovice, vlastní zpracování	70
Tabulka 47 Projekt Housing Led – podpora zabydlování a prevence ztráty bydlení v JMK, vlastní zpracování	71
Tabulka 48 Projekt MHMP – zabydlování a podpora v bydlení domácností a kontaktní místa pro bydlení, vlastní zpracování	72
Tabulka 49 Projekt MHMP – zabydlování a podpora v bydlení domácností a poradci pro nájemníky, vlastní zpracování.....	72
Tabulka 50 Projekt Podpora zabydlování v Moravské Třebové, vlastní zpracování.....	73
Tabulka 51 Projekt Podpora dostupnosti bydlení v Plzni, vlastní zpracování.....	74
Tabulka 52 Projekt Housing Led ve městě Most – klíč k bydlení, vlastní zpracování.....	74
Tabulka 53 Projekt Podpora Housing Led přístupů v Písku, vlastní zpracování.....	75
Tabulka 54 Dopady projektu Rapid Re-Housing na zapojené rodiny, vlastní zpracování ..	76
Tabulka 55 Srovnání s projektem Rapid Re-Housing, vlastní zpracování	77
Tabulka 56 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 1, vlastní zpracování	83
Tabulka 57 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 2, vlastní zpracování	84
Tabulka 58 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 3, vlastní zpracování	85
Tabulka 59 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 4, vlastní zpracování	86

Tabulka 60 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 5, vlastní zpracování	87
Tabulka 61 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 6, vlastní zpracování	88
Tabulka 62 Vyhodnocení rozhovorů – otázka č. 7, vlastní zpracování	89
Tabulka 63 Návrh opatření, vlastní zpracování	91
Tabulka 64 Návrh opatření, vlastní zpracování	92
Tabulka 65 Návrh opatření, vlastní zpracování	94
Tabulka 66 Návrh opatření, vlastní zpracování	95
Tabulka 67 Návrh opatření, vlastní zpracování	95

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

NNO	Nestátní nezisková organizace
EPOCH	Evropská platforma pro boj proti bezdomovectví
SLDB	Sčítání lidí, domů a bytů
ČR	Česká republika
OPZ+	Operační program Zaměstnanost plus
OPZ	Operační program Zaměstnanost
OECD	The Organisation for Economic Cooperation and Development
OP	Operační program
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
a.s.	Akciová společnost
z.s.	Zapsaný spolek
z.ú.	Zastupitelský úřad